

BUAH

CAS
OPERA

TOMO. I.

F.A.
347
CAS
(1726/8)

Obra donación de la Asociación de Antiguos Alumnos a la Biblioteca de la Universidad de Alcalá.

*En Alcalá de Henares, 2 de abril de 2001,
siendo presidente de la Asociación D. Santiago
Hierro Anibarro y tesorero D. José Manuel Chico
Isidro.*

Olus curvatus -

Estoril -

+ Adicurus et J. P. Mell

Obra donación de la Asociación de Antiguos Alumnos a la Biblioteca de la Universidad de Alcalá.

En Alcalá de Henares, 2 de abril de 1911, siendo presidente de la Asociación D. Santiago Hierro Anibarro y tesorero D. José Manuel Isidro.

no. -

Estates -

+ Bolin was at J. P. Mell

Obra donación de la Asociación de Antiguos Alumnos a la Biblioteca de la Universidad de Alcalá.

*En Alcalá de Henares, 2 de abril de 1911,
siendo presidente de la Asociación D. Sancho
Hierro Anibarro y tesorero D. José Manuel
Isidro.*

no -

Estates -

+ Adm. exp. at J. P. Mell

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

D. JOANNIS

DEL

CASTILLO

SOTOMAYOR

OPERA OMNIA

Super Materias

Tam CIVILES quam ECCLESIASTICAS

et ad hunc usque diem non edita sunt

ADDITIONIBUS ET OBSERVATIONIBUS

JOANNIS PAULI MELLI

in

Prague

D. JOANNIS
DEL
CASTILLO
SOTOMAYOR
OPERA OMNIA,
Super Materias

Tam CIVILES quàm ECCLESIASTICAS,

de Libreria del Sr. D. Juan CUM Manuel de Moya y Fernandez

ADDITIONIBUS ET OBSERVATIONIBUS

JOANNIS PAULI MELII

ET

S. ROTÆ ROMANÆ DECISIONIBUS RECENTISSIMIS:

In Tomis Decem Conclusa.

D. IOANNIS
DEL
CASTILLO
SOTOMAYOR
OPERA OMNIA

Super Materias

Tam CIVILES quam ECCLESIASTICAS

CUM

ADDITIONIBUS ET OBSERVATIONIBUS

IOANNIS PAULI MELLI

AT

ET ROTAE ROMANAEE DECISIONIBUS RECENTISSIMIS

In Tomis Decem Concludit

D. JOANNIS
DEL
CASTILLO

SOTOMAYOR

J.C. NOBILISSIMI, OLIM COMPLUTENSIS

Academiae Antecessoris Primarii; Postmodum in Gallaciano, Hispalensi, & Granatensi Auditoriis, Regiisque Curiis, Successive Senatoris Amplissimi; Demum in Supremo Dominicae Rei, sive Patrimonii Regii Senatu Consiliarii praestantissimi;

QUOTIDIANARUM

CONTROVERSIARUM JURIS

TOMUS PRIMUS:

IN QUO

UTILISSIMA SUBTILISSIMAQUE MATERIA

DE USUFRUCTU

MAGISTRALI DOCTRINA EXPLANATUR.

OPUS REVERA PRAGMATICIS FORENSIBUS

utilissimum, cum Summariis, & Indicibus, ad sublevandum Lectoris laborem, opportunis.
NOVA EDITIO, AB INNUMERIS VETERIS PRAELI MENDIS EXPURGATA,

& Characterum varietate distinctis allegationibus non mediocri labore adornata.

COLONIAE ALLOBROGUM,

Sumptibus PERACHON & CRAMER.

M. DCCXXVII.

F.A. 415

D. JOANNIS

DEL

CASTILLO

SOTOMAYOR

J.C. NOBILISSIMI, OLIM COMPLUTENSIS

Academiae Antecessoris Praesidis; Pessomedum in Gallia, Hispaniae & Cantabriae
Auditoris, Regis Curiae, successivae Senatoris Aragonum; Decani in Supremo
Dominice Rei, live Parliamenti Regis sacrae Consilii Praesidentis;

QUOTIDIANARUM

CONTRORVERSARUM JURIS

TOMUS PRIMUS

ANNO

UTILISSIMA SUBTILISSIMAEQUE MATERIA

DE USU FERUCTU

MAGISTRALIS DOCTRINAE EXPLANATIONE

OPUS REVERA PRAGMATICIS FORENSIBUS

NOVA ESTIO, AE INNUMERIS VETERIS TRACTU MENDIS EXURGATA,
et Christianum varietate distinctis aliquotibusque medicis laboribus

COLONIAE ALEBORODUM.

Samptibus FERACHON & GRAMER.

M. DCCXXVII.

BIBLIOPOLÆ
ADMONITIO AD LECTOREM
Super hanc Novam Editionem.

IC habes, CANDIDE LECTOR, Novam Editionem Operum Celeberrimi DEL CASTILLO SOTOMAYOR, quæ multis ab hinc annis adeo rara evaserant, ut in paucis duntaxat Bibliothecis reperirentur.

Hinc & inde tamen desiderabantur: nec immeritò: sive enim materiæ delectum quarum indicem exhibet pagina proximè sequens, consideres, sive altam intuearis Authoris eruditionem, felicem sagacitatem, ac perspicuam methodum, hinc occurrit quicquid opus Juridicum immortalitati commendare posse videtur.

Laicus es, an Clericus? hinc adest quod tuâ intersit scire: *De Usufructu, de Repraesentatione in fideicommissis, de Substitutionibus, de jure Primogenitorum, de Conjecturis & Interpretationibus ultimarum voluntatum, de Tertius Catholicis Hispaniæ Regibus ex fructibus & rebus omnibus quæ decimantur debitis, de Alimentis, & aliis* quamplurimis Juris sive CIVILIS, sive CANONICI, nobilissimis Argumentis solidissimè & acutissimè agit Author noster, ac velut decebat virum praxeos & legum peritissimum.

Et hæc fuit ratio quæ nos impulit ad istud opus de novo prælo subjiciendum: Quod consilium ubi cepimus, simul & correctionem reddere, atque Additionibus illustrare meditati sumus, quò tibi prodiret & utilius & acceptius.

In eo consistit quòd totum opus quamplurimis mendis purgatum fuerit; quibus anteriores scatebant editiones, præsertim verò Titulos fronti paginarum inscriptos longè accuratiores reddiderimus, permulta quæ in eos irrepsent errata corrigentes; Præponuntur quoque Tituli deficientes fronti Capitum quod Lectori utile simul ac necessarium nobis visum est.

Constant ADDITIONES quibus auctior prodit hæc nova editio, Recentissimis S. Rotæ Romanæ Decisionibus, hæctenus ineditis, quas ad calcem Additionum & Observationum Clarissimi MELII reposuimus.

Ceterùm Celeberrimi DEL CASTILLO SOTOMAYOR Vitæ summam, unà cum Catalogo ipsius operum, qualem dicit Illustris NICOLAUS ANTONIUS in suâ Bibliothecâ Authorum Hispanorum, ipsiusque ELOGIUM à Clarissimo D. Fernando de HOIEDA conscriptum huic editioni præmisimus, rati haud tibi displiciturum quicquid Authorem nostrum concernit: Circa cujus vitam optavissimus ampliora tibi proferre; sed curis nostris quanquam non levibus hæctenus eventus non respondit: Hortamur Litteratos omnes & Litterarum fautores, ut si quid habeant quo magis exornari possit opus istud Viri de Republicâ

ADMONITIO AD LECTOREM.

Litterariâ bene meriti, nos ejus faciant participes, qui tradita praelo subicere & iis qui reliquum opus sibi paraverint, suppeditare non morabimur.

Ornatur denique istud opus Repertorio Generali, in quo reperiuntur Materie omnes Civiles & Ecclesiasticæ de quibus agitur in toto opere. Vale, Benigne Lector, & operi tibi pernecessario fave.

INDEX

INDEX TITULORUM

Seu ORDO Materiarum Quæ in omnibus OPERIBUS,
D. JOANNIS DEL CASTILLO SOTOMAYOR
nec non J. P. MELII ADDITIONIBUS & OBSERVATIONIBUS
continentur, in quibus Materię ECCLESIASTICÆ non pauce tractantur.

Decem Tomis Distributis

TOMUS I.

UTILISSIMAM subtilissimamque De USU-
FRUCTU Materiam Magistrali Doctrina
explanans.

TOM. II.

In quo Quæstiones Variæ atque usui Forensi
admodum utiles, imo necessarię, accurata
manu & methodo practica elaboratæ conge-
runtur, *scilicet.*

C A P. I. De Lucro cessante & damno emer-
gente.

II. De Fideicommissio Masculino.

III. De Promissione Obligationis futuræ.

IV. De Fœminarum exclusionem vel inclu-
sione in Majoratu.

V. De Acquirente rem alienam à Fisco.

VI. De Captatoria voluntate & de remis-
sa in arbitrium alterius.

VII. De Meliorationibus juxta formam
leg. 27. Tauri faciendis.

VIII. De Rescindenda Venditione.

IX. De Instantia cœpta de Majoratu qua-
liter transeat in hæredes.

X. De Substitutione Vulgari.

XI. De Filiis ex putativo matrimonio pro-
creatis.

XII. De Liberis in Conditione Positis &c.

XIII. De Melioratione bonorum in Tertia
à Patre facta.

XIV. De Substitutione Pupillari.

XV. Substitutio Pupillaris quare introdu-
cta.

XVI. De Fide & autoritate Instrumento-
rum.

XVII. Ad Ornatum Legis Hæreditas ff. de
petit. hæredit.

XVIII. De Testamentis plurium in eadem
chartâ contentis.

XIX. De Inofficioso Fratris Testamento.

XX. De Jure Repræsentationis in Majo-
ratu.

XXI. De Substitutionibus in genere.

XXII. De Institutione Majoratûs.

XXIII. De Instrumento remisso uni ex cor-
reis debendi.

XXIV. De Legato Quantitatis in pecuniis re-
lictis, an præcise in pecuniis solvi
debeat, quamvis pecunia in hære-
ditate non sit?

XXV. De Contractu simulato & usuris pal-
liatis.

C A P. XXVI. De Mandato Alternativo:

XXVII. An emancipato filio nepos sit insti-
tuendus.

XXVIII. De Potestate Principis circa tollen-
dum jus quæsitum.

XXIX. De Jurisdictione Delegati perpe-
tuanda.

XXX. De forma leg. 27. Tauri in majora-
tibus servanda.

TOM. III.

In quo diversæ & utilissimæ Quæstiones ad
usum Forenses accommodatę explicantur, &
accuratus DE JURE REPRESENTATIONIS,
circa Fideicommissarias & Primogenio-
rum Successiones, Tractatus inseritur.

Scilicet.

C A P. I. Ad ornatum tit. D. & C. Si quis aliq-
test. prohib.

II. Ad ornatum Auth. Sacrament. Pu-
ber. C. si advers. vendit &c.

III. Ad ornatum leg. fistulas §. frumenta
ff. de contrah. empt.

IV. De Hypotheca privilegiata dotis.

V. Utrum amittatur Legitima ob omis-
sionem Inventarii.

VI. Ad ornatum l. 2. C. de commun.
rer. alienat.

VII. Ad explicat. l. 14. Tauri in vers. fin:
tit. 4. partita.

VIII. De Hypotheca rem meliorantis.

IX. De Pacto hæreditatis viventis.

X. Ad ornat. l. perfecta donatio C. de
donat. quæ sub modo.

XI. An substitui possit Filio in Tertia.

XII. De majoratu restituendo ex morte
Civili.

XIII. Jus Substitutionis an sit potentius
Jure Transmissionis.

XIV. Ad §. Augerius, l. qui Romæ ff. de
verb. oblig.

XV. De exclusionem reali vel personali à
Majoratu.

XVI. De deposito, & privilegiis deposi-
toris.

XVII. De institutione in re certâ.

XVIII. De pœnis negantium & de menda-
cio Convictorum.

XIX. DE JURE REPRESENTATIONIS.

XX. Apologia tract. de Usufructu, con-
tra Cævalos.

XXI. De Calumniatoribus.

XXII. Ad

INDEX TITULORUM.

CAP. XXII. Ad ornatum l. Nihil C. de Ufu-
cap. pro hered.

XXIII. Ad ornatum cap. falubriter, extr.
de ufur.

XXIV. Ad leg. fin. C. de edict. Div.
Adrian. toll.

XXV. Ad leg. unic. C. quando Imper.
inter pupill. &c.

XXVI. De contractu in fcriptis celebrato.

XXVII. De Alimentis & expenfis provifio-
nalibus.

XXVIII. De Potestate Principis circa Testa-
menta &c.

XXIX. Appellatione Mafculorum defcend.
qui contineantur.

XXX. Quotidianarum Controversiarum
Juris & de Regula illa *fi vinco
vincentem te, multo magis vin-
cam te.*

T O M. I V.

In quo de Conjecturis & Interpretatione Ulti-
marum Voluntatum, ad alium finem, aliã-
que methodo quã hactenus à cæteris factum
fuerit, tractatur. Opus pro interpretatione ul-
timarum quarumlibet difpofitionum utiliffi-
mum.

T O M. V.

In quo de Conjecturis & Interpretatione Ulti-
marum Voluntatum Tractatus continuatur.

T O M. V I.

In quo de Conjecturis & Interpretatione Ulti-
marum Voluntatum Tractatus completur.

T O M. V I I.

De Tertiis Debitis Regibus Hispaniæ ex fructi-
bus & Rebus Omnibus quæ decimantur, Tra-
ctatus Nobiliffimus.

T O M. V I I I.

Tractatus Posthumus de Alimentis.

JOANNIS PAULI MELII, Additiones &
Observationes ad CASTILLUM DE
ALIMENTIS cum S. Rotæ Romanæ
Decisionibus ad Materiam facientibus hacten-
us non impressis, in quibus Materiæ Ec-
clesiasticæ non pauca tractantur. Nova Edi-
tio cum S. Rot. Romanæ Decisionibus Re-
centiffimis super-additis nunc primum in Lu-
cem Editis Materiam de ALIMENTIS
confirmantibus, laudantibus, approbantibus,
&c. cum Indicibus necessariis. *Vicem geren-
tes Tom. IX.*

REPERTORIUM GENERALE Rerum
notabilium seu Materialium omnium quæ in
Tomis Octo Quotidianarum Controversia-
rum Juris D. J. DEL CASTILLO conti-
nentur, eleganti ordine compositum, & facili
methodo digestum, ut quicquid in universo
opere notatu dignum habetur, hactenus in spe-
cialibus Indicibus confusum, nunc vel uno
intuitu sub distinctis vocabulis inveniri pos-
sit, Operâ & singulari studio N. Antonii
J. V. Doctoris & Professoris. *Vicem gerens
Tom. X.*

V I T A
D. JOANNIS DEL CASTILLO
SOTOMAYOR
EX BIBLIOTHECA AUTHORUM HISPANORUM
Nicolai Antonii excerpta.

JOANNES DEL CASTILLO SOTOMAYOR, Matritensis, oriundus ipse è montanis Burgenfibus, patrem habuit Josephum Guillen del CASTILLO in Conventu Juridico Hispalensi criminalium causarum IIII. virum, eâ memoriæ excellentiâ, ut fama est, vigentem, ut Bibliorum Sacrorum Codicem atque omnes Senecæ Epistolas recitare posset: Patrum verò Gomefium à Leone Pincianæ Curia Senatorum, cujus alicubi nepos meminit. Qui quidem operâ juris studio Salmantica navatâ, post litterarium, Solemneque in

quâdam Cisterciensium Sodalium domo annorum aliquot Secessum, ad Complutensem Academiam se conferens, Pontificios ibi Canones prius pomeridianis horis, post antemeridianis, primarius scilicet antecessor de superiore loco interpretatus est.

In hoc militiæ ordine is merebat, cum de *Usufructu*, hoc est, primum suarum *Juris Lucubrationum*, volumen typis edidit.

Porrò ab Academicis velitationibus Curia traditus, seu magis negotiorum æstuanti cavæ immisus, cum apud Gallæcos, tum in Hispalensi Prætorio, deindeque & in Curia Urbis Granatensis locum ac dignitatem Senatoris graviter sustinuit, eò magis laude dignus, quòd in actuosissimæ hujus vitæ exercitatione perpetuâ & curis publicæ rei plenâ nil remiserit à commentandi, publicandique *Controversiarum Juris* libros antiquâ operâ & industriâ.

Demum in Senatu Matritensi regiarum rationum administrandarum jus inter Patres dixit.

Controversiarum laudatum opus multâ lectione virum, atque indefesso studio in publicum proficiendi, valdeque contritum exercitatumque in litteris & negotiis legalibus, Authorem suum ambigere non finit.

Quod quidem tale est.

Quotidianarum Controversiarum Juris Libri V. sive Volumina Octo, hoc ordine:

Primum de Usufructu, ad D. Joannem de Acuña Supremi Regii Senatus Præsidentem: Compluti apud Joan. Gratianum anno 1603. in folio. Accesserunt CCLX. *Juris Assertiones ab Authore olim publicè propositæ ac propugnatæ.* Tomum hunc Francofurtenfes in Germaniâ ediderunt anno 1619. in 4. & Venetiis apud Turrinum an. 1645. fol.

Secundum,

VITA D. J. DEL CASTILLO.

Secundum, Variarum in Jure Quæstionum. Compluti 1605. in folio.

Tertium, Diverſarum etiam Quæſtionum, præſertim circa Repræſentationem in Fidei-commiſſis, primogeniorum ſucceſſione. Matriti 1611. in folio.

Quartum, de Conjecturis atque Interpretationibus ultimarum voluntatum. Prima hæc pars Granatę an. 1619. folio. Deinde,

Quintum, de iisdem Conjecturis & Interpretationibus, pars ſecunda, Gaſpari Guzmano Excellentiffimo Comiti Olivarum nuncupata. Granatę, an. 1627. fol.

Sextum, ſive de iisdem Conjecturis &c. pars III. ibid. eod. anno.

De Tertiis Catholicis Hiſpaniæ Regibus ex fructibus & rebus omnibus, quæ decimantur, debitis, Philippo IV. Hiſpaniarum Regi oblatuſ, ſeptimus atque ultimus Tomuſ, vivo Authore, prodiit Matriti anno 1634. folio.

Octavus de Alimentis, poſthumus lucem vidit, cum aliis ſeptem, Lugduni apud Laurentium de Aniffon, & Joannem Baptiſtam Devenet, anno 1658. fol.

Huic de *Alimentis* Operi Joannes Paulus Melius Conſiliarius Status Ducis Mantuæ Additiones & Obſervationes fecit, unàque Deciſionibus S. Rotæ Romanæ ad rem pertinentibus locupletavit, quę Lugduni prodierunt ſumptibus Laurentii Aniffon, 1667. fol.

TANDEM hoc anno 1727. MAGNO OMNIUM DESIDERIO totum prodit OPUS cum Additionibus & Repertorio, f. 10. Tomi; elegantiori diſpoſitum ordine, & præcedentibus correctius, ſicut exhibet prolixius ſuperior admonitio ad Lectorem.

D. D. JOANNIS DEL CASTILLO & SOTOMAYOR;
V I T A

A D. D. BLASIO ANTONIO NASSARRE ET FERRIZ J. U. D. &
Vespertino Juris Civilis in Academia CÆSAR-AUGUSTANA Antecessore ex
Authenticis eruta monumentis.

Nunc Primum in Lucem Edita.

ANTIQUA CASTILLORUM gens, de qua merito dubites an rei litterariæ bono, an militaris nata sit, quamplurimos & Toga & Sago strenuos, præstantesque Viros produxit. Triginta & quatuor hujus cognominis scriptores bibliothecam instruunt nostram, & Historiæ ordinum Militarium tertia quæque pagina fortissimorum equitum hujus agnationis memoria illustratur. Aliquid de hac familiâ prælibandum est cum de ea sæpissimè mentio fieri debeat in hoc de Hispanis Jurisconsultis commentario, quod, præcox licet, in publicum per partes prodire permittimus ut Viros de re litteraria benemeritos, qui Editores Hispanorum scriptorum magnis cura, sollicitudine, elegantia, & sumptibus parant adjuvemus. Memoria itaque proditum est Castri del Pedrosso in Cantabriæ finibus erectionem viris fortissimis nomen & stemmata DEL CASTILLO dedisse. Hispano Idiotismo, munita arx, *Castillo* vocatur. Cum à Maurorum tyrannide occupata tota pene esset Hispania: nostræ libertatis assertores & vindices vel Asturum, vel Aragonum, vel Cantabriæ montes incolere: ideo Hispanæ nobilitatis quasi seminarium recensentur, & ex his ut ex Romuli Casulâ Capitolium nostrum arctissimum heu quondam enarravit imperium.

Bartholomæus DEL CASTILLO vir fortis & militari gloria commendatus, majores suos secutus Trammieranam in montanis Burgensibus arcem condidit quam hæreditario jure posteris sui longo annorum spatio tenuerunt. Ex his licet alterius militiæ non minore laude dignus censetur D. Joannes noster, cujus vitam ob eximiam ejus eruditionem & in rem forensis merita, tamquam virtutis senatoriæ tabulam proponere decrevit, ut Togatis admirationi, Juris verò Professoribus exemplo esse possit.

Si filii heroum noxæ in parcemia est, forsitan quia viri doctissimi & probi non sibi similes filios procreare solent, raro exemplo foelix fuit D. Josephus Guillen DEL CASTILLO, D. Joannis nostri Pater, qui & ipse nascendo avum proavumque foelices fecit: ita ut de his cum Flacco dicere liceat: *Fortes creantur fortibus & bonis, est in Juvencis, est in equis Patrum Virtus: nec imbellem feroces progenerant aquila columbam.*

Josephus ergo Guillen DEL CASTILLO Cantabriæ civitatibus à Rege Catholico præpositus fuit, (Corregidor Hispano verbo dicitur) in conventu deinde Juridico Hispalensi Criminalium Causarum IV. vir, qui ea memoriæ excellentia viguit ut Bibliorum Sacrorum codicem, atque utriusque Senecæ Opera recitare posset: vir justus vocabatur, & erat, ut vel ex eo conjectare licet quod cum Catholici Regis autoritate non semel Indicas naves ingens aurum & merces præciosissimas trajicientes, recenseret: rem familiarem non auxit. Denatus fuit Matrini dilectus Deo & hominibus 10. Octobris anno 1605, cum jam rude honoraria donatus esset, quod unice exoptavit.

Matrem

VITA J. DEL CASTILLO

Matrem habuit D. Joannes noster D. Mariam Mendez de Sotomayor, ex familia Equeſtri; Patrum Gomezium Guillen DEL CASTILLO Cordubæ Prætorem, Pincianæ Curie Senatorem, virum doctiſſimum & erudiſſimum, rarę virtutis, & integritatis; cujus nepos alicubi meminit, & ipſe Philippus II. Hiſpaniarum Rex, cum non ſemel ſenatorię integritatis exemplar apellavit. Avum Guillelmum Gregorium DEL CASTILLO Matritenſem Prætorem ob ſervatos cives populari ſeditione oppreſſos à Carolo V. Imperatore laudatum. Aviam verò Beatricem Guillen Matritenſem, Regii theſaurarii filiam. Abavos verò Gondifalvum Gondifalvi, de Madrid, & Joannam Rodriguez DEL CASTILLO, à qua nomen fideicommiſſi familię relicti ergo mutuati ſunt qui Gonzalez de Madrid agnatio jure vocari debebant. Proſequitur Hieronymus de Quintana in *Historia Matriti lib. 2. cap. 84.* D. Joannes ergo Gonzalez de Madrid, vel potius fideicommiſſi & adoptionis cauſa, D. Joannes DEL CASTILLO natus eſt Matriti anno à mundo aſſerto 1563. Prima litterarum rudimenta Valliſoleti accepit in Domo Gomezii DEL CASTILLO Patruſi ſui, Senatoris erudiſſimi, de gens: ibidemque futura eruditionis ſpecimen dedit, ita ut clariffimus Buendię Comes, Acunienſis familię princeps, cum quaſi admotis igniculis excitaverit ad Patrios, avitoſque labores capeſſendos, ex pueri indole cognoſcens, qualis futurus eſſet vir, pollicituſque eſt ei, ſi cœptis ſtudiis inſiſteret, quamprimum ætas ferret, totam ſuam operam navaturum ut in eo poneretur loco in quo à majoribus ſuis Catholico Regi, publicis functionibus & Magiſtratibus præſtita obſequia proſequi poſſet, & ſuperare: quæ omnia D. Joanni de Acunne in ſupremo, & camerae quam vocant ſenatu conſiliario noſter Joannes, cum adhuc privatus eſſet, in memoriam revocat.

Anno 1583. Salmanticensi celeberrimæ ſcholæ nomen dedit ubi ſub doctiſſimorum hominum diſciplina deſudans Canonici & Civilis Juris adita penetravit. Ita ut annis 1586. & 1588. tertio & quinto ſtudiorum publicè diſputandas propoſuerit 260. aſſertiones quarum quælibet ancipitis & gravis alicujus quæſtionis reſolutionem complectitur, & ſumma omnium admiratione & approbatione ad examen revocavit, & cum omnes fere Auctores de hiſ ſcribentes prælegiſſet, & ex ipſis facile poſſet quamplures libros ſcribere, ſciens tamen, conſultoque prætermiſit, quippe qui voluit quamplurima ab ipſo luculentius forſan, quam adhuc elaborata, prætere, dum quæ alii tradiderunt, effugit. Referens ergo è litterarum emporio merces copioſiſſimas, ubereſque fructus, & abditus ſeptis Cœnobij cujuſdam Ciſterciensis familiæ propè ſeptem annis Vigiliis, lubricationibus non parcens, Doctores evolvens, ſubtilia quæque & abſtruſa jura perſcrutatus eſt, eamque juris ſuppellectilem comparavit, quam nec in ingentium librorum editione exhaustit.

Sed ne privati ſtudiū amore captus, detentusque videretur, doctiſſimorum hominum frequentia & conſuetudine allectus ad Complutenſem ivit Academiam: ubi edocendę juventutis munus accepit, perque difficiles Profeſſoris plenoſque laboris gradus ad ſummum uſque pervenit: tamque longo annorum ſpatio lectioni, diſputationi, commentationi, aſſidueque meditationi inceſſanter incubuit, ut aliquid proferret in publicam, communemque utilitatem. Et licet plura præparata haberet, tractatum tamen de *Uſufructu* anno 1603. præmiſit, ediditque Compluti in officina Joannis Gratian, dum ibidem Veſpertina horis Canonici Juris Interpres publicâ Authoritate renunciatus eſſet, ad calcem hujus libri excuſæ ſunt aſſertiones ſupra laudatæ. Ideo de *Uſufructu* tractatus, præ cæteris illi placuit; quia ejus diſputatio in ſcholis & foro apprimè ab illo neceſſaria judicabatur, ut pote in praxi frequentiffima, tum quia vix ab aliquo adhuc pro dignitate tractata erat, cum Bolognini Calvacani labores improbi licet pene nullius fructus à peritis judicarentur.

Controverſias ergo hujus materię collegit, proſtigavit, illustravit, quę ſine longa fatigatione, & tædio abſolvi non potuerunt, præſertim cum ipſe alicubi aſſerat omnes ab eo laudatos Auctores in tractatu de *Uſufructu* in ipſis fontibus vidiffet & exhaustiſſet, & *lib. 3. Quotidian. Controverſ. Juris cap. 20.* teſtatur aſſidua novem annorum diligentia & vigilia dictum tractatum de *Uſufructu* confeſiſſe. Verum cum non uno loco à ſententiis Hieronymi de Zeballos Bartholomæanæ Salmanticensis domus, (vel potius Minervæ) non exigua gloria reſceſſiſſet, eumque cenſoria virga notaſſet præcipue *cap. 4. numer. 45. & 53. & cap. 16. numer. 3. & 21.* id ægre tulit Zeballos, & ut erat impotens iræ moderationem tanto Jurifconſulto dignam non ſervavit, immo impetum in Auctorem noſtrum ejuſque tractatum de *Uſufructu* fecit, *Tom. 3. ſpeculi aurei opinionum communium contra communes, queſt. 749.* ubi ut maledicta prætermittamus ad id quod pronunciat materiam de *Uſufructu* tam planam.

VITA J. DEL CASTILLO

nam facilemque sibi videri ut vix nullo interprete indigeat, existimo ex suâ potiùs facultate quàm ex vero rem estimavisse. Plagiarium deinde facit D. Joannem nostrum quasi ex Riccardo omnia quæ de *Usufructu* commentatus fuit, eoque non laudato, arripuisset; quod verum non est, ut ex utriusque collatione cuilibet patebit. Male demum cum jurisprudentiæ Patribus se gessisse eorumque dicta parvipendisse exaggerat, & declamatorio more invehitur. Quibus obviam itur à CASTILLO nostro *lib. 3. Controvers. Juris cap. 20.* ubi longa manu, debita tamen animi moderatione, omnia crimina à Zeballos objecta diluit.

Nostri autem non est tantas componere lites. Quid autem de tractatu de *Usufructu* judicandum sit docet subtilissimus & non vulgaris eruditionis Vir Marcus Aurelius Galbanus, Ferrariensis, Patavinæ Academiæ decus, ad finem tractatus de *Usufructu* his verbis: „Si quis alios evolvere percupiat præsto est unus pro omnibus JOANNES DEL CASTILLO: quem propterea ad oram singulorum Capitum citavimus: is enim, congestis omnium „ Doctorum opinionibus elaboratissimas & usui forensi maximè opportunas de *Usufructu* „ controversias evulgavit, quæ paucis ab hinc annis in Italia recusæ sunt, procurante „ Reverendissimo Viro D. Gaspare Leonico.

Dum adhuc in Complutenium Academia vespertinis horis sacros Canones ex publico proprietarioque munere doceret, Quotidianarum Controversiarum Juris librum secundum edidit: (Tractatum de *Usufructu*, Librum Primum Quotidianarum Quæstionum inscribere amavit,) Complutique formis Justi Sanchez Crespo, anno 1605. excudit: D. Alvaro de Benavides, Viro nobilissimo, Regique Catholico in supremo, & in Regia ut vocant Camera, consiliis Senatori dicavit, antiquæ necessitudinis, & amoris Salmanticiæ contracti, dum ibidem Benavides Rector Universitatis esset monumentum, vel potius Magistraturæ petitio, per Cameræ enim consiliarios munera & honores imperiuntur.

In hoc *lib. secundo* quasi per Satyræ diversæ, utilissimæ tamen & in præxi frequentissimæ quæstiones continentur, & explicantur: ita ut in unum digesta sint omnia, quæ de his ante Auctorem nostrum scripta inveniuntur. Nondum ad primariam juris Canonici Cathedram ascenderat, cum librum Tertium Quotidianarum Controversiarum Juris anno 1608. paratum haberet, sed cum ad Prætorium Regium Galæciæ evehctus esset merito suo, Patronique Benavides auspicio; deinde ad Hispalensem Senatam translatus, forensibus negotiis pene obrutus, non potuit eum in lucem emittere usque ad annum 1611. Matriti apud Alphonsum Martin de Balboa expensis Alphonfi Perez Bibliopolæ: in hoc libro diversæ quoque quæstiones enodantur, & integer, quidquid dicat Robres, Tractatus *representationum circa fideicommissarias & primogenitorum Successiones* continentur. Non est prætermittendum librum hunc dicatum fuisse Illustrissimo D. Joannetino Doria S. R. E. Cardinali, Siciliæ Proregi: fuit enim non exigua gloria D. Joannis nostri inter auditores Discipulosque suos amplissimum Cardinalem Doria numerare.

Ex Hispalensi Prætorio ad Curiam urbis Granatensis translatus locum ac dignitatem Senatoris graviter sustinuit & ab incepto opere non destitit, anno enim 1619. quartum Quotidianarum Controversiarum Librum, qui de *Conjecturis atque interpretationibus ultimarum voluntatum* agit, typis edidit Granatæ, deinde ibidem publicavit anno 1627. quintum de iisdem *Conjecturis & interpretationibus* ex Typographia Martini Fernandez; D. Gaspari Guzman excellentissimo Comiti Olivæ nuncupatum.

Eodem anno partem secundam libri 5. totumque 6. Controversiarum Juris de iisdem *Conjecturis* &c. iisdemque formis excudit, dicavitque D. Gabrieli de Trexo: S. R. Ec. Cardinali, Episcopo Malacitano, Castellæ Præsidi, à quo petiit ab occiduis Hispaniæ partibus in Matritensem Curiam adsciri miro modo plenoque modestia. Non defuit optatus eventus, ipse enim Cardinalis Trexo, æquissimus Præses, & muneribus & honoribus impertiendis à Catholico Rege præpositus, ad supremum rei Dominicæ Consilium Joannem nostrum evexit. Hac dignitate auctus, non ad quietem, ut solet, non ad otium Patribus debitum sese contulit, imo cum jam & ætate & loco consilii Princeps diceretur, indefesso pertinacique labore & vigiliis opus novum aggressus est, iter non ab alio tritum arripuit, & bono Advocatorum & rei Dominicæ fulcimento, publicæ donavit luci tractatum de *Tertiis debitis Catholicis Hispaniæ Regibus ex fructibus & rebus omnibus quæ decimantur*: Matriti ex Typographia Regni expensis Alphonfi Perez anno 1634. quod Opus, egregium sanè & originale, Philippo IV. Hispaniarum Regi nuncupavit.

Mirari omnino debet quod in actuosissima vitæ exercitatione perpetua, & curis publicæ rei plena, nil remiserit Joannes noster à commentandi publicandique Controversiarum Juris libros antiqua Opera & industria, quæ multa lectione virum atque indefesso studio

VITA J. DEL CASTILLO

studio in publicum proficiendi, valdeque contritum exercitatumque in litteris & negotiis legalibus Authorem suum ambigere non finit, ut optime judicat D. Nicolaus Antonius, Vir Celtiberis non tacendus gentibus, nostræque laus Hispaniæ, qui *Repertorium generale* rerum notabilium seu materiarum omnium quæ in libris Quotidianarum Controversiarum Juris continentur, singulari studio, eleganti ordine & facili methodo concinnavit, in quo & octavus liber posthumus, qui de *Alimentis* agit, comprehenditur.

Anno 1640. senio & laboribus confectus : D. Joannes noster è vivis Christianis munitus Sacramentis excessit, & Matriri in Ecclesia Parochiali sancti Salvatoris in Sepulchro parentum suorum, quod in Capella Deiparæ conceptioni sacra est, conditus fuit. Hæredes reliquit nepotes ex fratre Gomez Guillen DEL CASTILLO ordinis sancti Jacobi Equite.

Inventus est in ejus schedis absolutus Tractatus de *Alimentis* qui editus primò est unà cum cæteris quotidianarum libris Lugduni apud Laurentium de Anisson 1658. Deinde Joannes Paulus Melius V. Præses, Consiliarius status Ducis Mantuæ, additiones & observationes ad CASTILLUM nostrum de Alimentis cum Decisionibus Sacræ Rotæ Romanæ ad materiam facientibus composuit, & Lugduni sumptibus Laurentii Anisson excusæ sunt anno 1667.

Hispanas D. Joannis nostri operum editiones jam recensuimus. Joannes Maria Turrinus Venetiis anno 1645. typis suis sex Quotidianarum Controversiarum libros excudit, notasque & additiones Auctoris ad Tractatum de *Usufructu* seorsim editas in corpore ejusdem Tractatus inseruit.

Anno 1658. Lugduni Laurentius Anisson & Jo. Bapt. Devenet Opera omnia tomis octo comprehensa imprimi curarunt, dicaruntque D. Francisco Salgado de Romoxa sapientissimo Jurisconsulto & rei Dominicæ Senatori. Accessit huic editioni liber posthumus de Alimentis.

Anno 1686. Lugduni apud Anissonios, Joan. Posuel & Claud. Rigaud excusum est *Repertorium generale* omnium, quæ continentur in libris octo quotidianarum quæstionum Operâ & studio D. Nicolai Antonii. Sed quidquid ad CASTILLUM nostrum huc usque exornandum scriptum est una congerit editio, IN TOMIS DECEM conclusa, quam hoc anno 1727. Coloniae Allobrogum, sumptibus D. D. Perachon & Cramer paratur, in qua & Decisiones eduntur.

Quid de Auctore nostro judicandum sit quamplurimi tam Hispani quam exteri scriptores monuere, ea quæ ad explicationem juris municipalis commentatus est pragmaticam ivere sanctionem & pro legibus apud nostrates observantur, testis ea quæ incipit : *Bien Sabeis* anno 1615. publicata. Ossualdus Hilligerus non uno loco doctissimum Hispanorum Auctorem nostrum vocat. Mansius in consultationibus juris, quamvis in ea de filiis legitimis ex illegitimis quæstione an sub legitimorum vocatione comprehendantur nimis acriter invehatur, tamen alibi summis laudibus D. Joannem extollit. Quod D. Ferdinandus de Hojeda, Rei Dominicæ & sacri patrimonii Consiliarius, Elogii titulo, ut apud nostrates moris est, scripsit verè judicium Operum & Auctoris esse potest. Mihi autem experto D. Joannes DEL CASTILLO pro Bibliotheca est.

ADMONITIO AD LECTOREM.

En aliam vitam D. Joannis DEL CASTILLO, & summum pretium, quo eum habuit D. NASSARRE I. U. D. Author hujus vitæ quam, ut nuperrimè excepimus ex Hispaniâ, nunc tibi in manus, Benevole Lector, tradimus. Quæ habemus accipe, plura vellemus nobis in promptu esse ut meritum & elogium D. Joannis DEL CASTILLO paterec dilucidius, sic tuo & nostro satisfaceremus desiderio : Promissis stantes nostris pauca, quæ offerimus, grato excipias animo rogamus & desideramus avidè. Vale.

D. D. JOANNIS DEL CASTILLO & SOTOMAYOR;
V I T A

A D. D. BLASIO ANTONIO NASSARRE ET FERRIZ J. U. D. &
Vespertino Juris Civilis in Academia CÆSAR-AUGUSTANA Antecessore ex
Authenticis eruta monumentis.

Nunc Primum in Lucem Edita.

ANTIQUA CASTILLORUM gens, de qua merito dubites an rei litterariæ bono, an militaris nata sit, quamplurimos & Toga & Sago strenuos, præstantesque Viros produxit. Triginta & quatuor hujus cognominis scriptores bibliothecam instruunt nostram, & Historiæ ordinum Militarium tertia quæque pagina fortissimorum equitum hujus agnationis memoria illustratur. Aliquid de hac familiâ prælibandum est cum de ea sæpissimè mentio fieri debeat in hoc de Hispanis Jurisconsultis commentario, quod, præcox licet, in publicum per partes prodire permittimus ut Viros de re litteraria benemeritos, qui Editores Hispanorum scriptorum magnis cura, sollicitudine, elegantia, & sumptibus parant adjuvemus. Memoria itaque proditum est Castri del Pedrosso in Cantabriæ finibus erectionem viris fortissimis nomen & stemmata DEL CASTILLO dedisse. Hispano Idiotismo, munita arx, *Castillo* vocatur. Cum à Maurorum tyrannide occupata tota pene esset Hispania: nostræ libertatis assertores & vindices vel Asturum, vel Aragonum, vel Cantabriæ montes incoluere: ideo Hispanæ nobilitatis quasi seminarium recensentur, & ex his ut ex Romuli Casulâ Capitolium nostrum arctissimum heu quondam enarravit imperium.

Bartholomæus DEL CASTILLO vir fortis & militari gloria commendatus, majores suos secutus Trammieranam in montanis Burgensibus arcem condidit quam hæreditario jure posteris sui longo annorum spatio tenuerunt. Ex his licet alterius militiæ non minore laude dignus censetur D. Joannes noster, cujus vitam ob eximiam ejus eruditionem & in rem forensis merita, tamquam virtutis senatoriæ tabulam proponere decrevit, ut Togatis admirationi, Juris verò Professoribus exemplo esse possit.

Si filii heroum noxæ in parcemia est, forsan quia viri doctissimi & probi non sibi similes filios procreare solent, raro exemplo foelix fuit D. Josephus Guillen DEL CASTILLO, D. Joannis nostri Pater, qui & ipse nascendo avum proavumque foelices fecit: ita ut de his cum Flacco dicere liceat: *Fortes creantur fortibus & bonis, est in Juvencis, est in equis. Patrum Virtus: nec imbellem feroces progenerant aquilæ columbam.*

Josephus ergo Guillen DEL CASTILLO Cantabriæ civitatibus à Rege Catholico præpositus fuit, (Corregidor Hispano verbo dicitur) in conventu deinde Juridico Hispalensi Criminalium Causarum IV. vir, qui ea memoriæ excellentia vixit ut Bibliorum Sacrorum codicem, atque utriusque Senecæ Opera recitare posset: vir justus vocabatur, & erat, ut vel ex eo conjectare licet quod cum Catholici Regis autoritate non semel Indicas naves ingens aurum & merces prætiosissimas trajicientes, recenseret: rem familiarem non auxit. Denatus fuit Matrivi dilectus Deo & hominibus 10. Octobris anno 1605, cum jam rude honoraria donatus esset, quod unice exoptavit.

Matrehy

VITA 7. DEL CASTILLO

Matrem habuit D. Joannes noster D. Mariam Mendez de Sotomayor, ex familia Equestri; Patrum Gomezium Guillen DEL CASTILLO Cordubæ Prætozem, Pincianæ Curie Senatorem, virum doctissimum & eruditissimum, rare virtutis, & integritatis; cujus nepos alicubi meminit, & ipse Philippus II. Hispaniarum Rex, cum non semel senatorie integritatis exemplar appellavit. Avum Guillelmum Gregorium DEL CASTILLO Matritensem Prætozem ob servatos cives populari seditione oppressos à Carolo V. Imperatore laudatum. Aviam verò Beatricem Guillen Matritensem, Regii thesaurarii filiam. Abavos verò Gondisalvum Gondisalvi, de Madrid, & Joannam Rodriguez DEL CASTILLO, à qua nomen fideicommissi familie relictæ ergo mutuati sunt qui Gonzalez de Madrid agnatio jure vocari debebant. Prosequitur Hieronymus de Quintana in Historia Matriti *lib. 2. cap. 84.* D. Joannes ergo Gonzalez de Madrid, vel potius fideicommissi & adoptionis causa, D. Joannes DEL CASTILLO natus est Matriti anno à mundo asserto 1563. Prima litterarum rudimenta Vallisoleti accepit in Domo Gomezii DEL CASTILLO Patru sui, Senatoris eruditissimi, de gens: ibidemque futurae eruditionis specimen dedit, ita ut clarissimus Buendie Comes, Acunienfis familie princeps, cum quasi admotis igniculis excitaverit ad Patrios, avitosque labores capeffendos, ex pueri indole cognoscens, qualis futurus esset vir, pollicitusque est ei, si cœptis studiis insisteret, quamprimum ætas ferret, totam suam operam navaturum ut in eo poneretur loco in quo à majoribus suis Catholico Regi, publicis functionibus & Magistratibus præstita obsequia prosequi posset, & superare: quæ omnia D. Joanni de Acunne in supremo, & camerae quam vocant senatu consiliario noster Joannes, cum adhuc privatus esset, in memoriam revocat.

Anno 1583. Salmanticensi celeberrimæ scholæ nomen dedit ubi sub doctissimorum hominum disciplina desudans Canonici & Civilis Juris adita penetravit. Ita ut annis 1586. & 1588. tertio & quinto studiorum publicè disputandas proposuerit 260. assertiones quarum quælibet ancipitis & gravis alicujus quæstionis resolutionem complectitur, & summa omnium admiratione & approbatione ad examen revocavit, & cum omnes fere Auctores de his scribentes prælegisset, & ex ipsis facile posset quamplures libros scribere, sciens tamen, consultoque prætermisit, quippe qui voluit quamplurima ab ipso luculentius forsân, quam adhuc elaborata, præterire, dum quæ alii tradiderunt, effugit. Referens ergo è litterarum emporio merces copiosissimas, uberesque fructus, & abditus septis Cœnobij cujusdam Cisterciensis familie propè septem annis Vigiliis, lucubrationibus non parcens, Doctores evolvens, subtilia quæque & abstrusa jua perscrutatus est, eamque juris suppellectilem comparavit, quam nec in ingentium librorum editione exhaustit.

Sed ne privati studii amore captus, detentusque videretur, doctissimorum hominum frequentia & consuetudine allectus ad Complutensem ivit Academiam: ubi edocendæ juventutis munus accepit, perque difficiles Professoris plenosque laboris gradus ad summum usque pervenit: tamque longo annorum spatio lectioni, disputationi, commutationi, assidueque meditationi incessanter incubuit, ut aliquid proferret in publicam, communemque utilitatem. Et licet plura præparata haberet, tractatum tamen de *Usufructu* anno 1603. præmisit, ediditque Compluti in officina Joannis Gratian, dum ibidem Vespertinis horis Canonici Juris Interpres publicâ Authoritate renunciatus esset, ad calcem hujus libri excusæ sunt assertiones supra laudatæ. Ideo de *Usufructu* tractatus, præ ceteris illi placuit; quia ejus disputatio in scholis & foro apprimè ab illo necessaria judicabatur, ut pote in praxi frequentissima, tum quia vix ab aliquo adhuc pro dignitate tractata erat, cum Bolognini Calvacani labores improbi licet pene nullius fructus à peritis judicarentur.

Controversias ergo hujus materie collegit, profligavit, illustravit, quæ sine longa fatigatione, & tedio absolvi non potuerunt, præsertim cum ipse alicubi asserat omnes ab eo laudatos Auctores in tractatu de *Usufructu* in ipsis fontibus vidisse & exhaustisse, & *lib. 3. Quotidian. Controvers. Juris cap. 20.* testatur assidua novem annorum diligentia & vigilia dictum tractatum de *Usufructu* confecisse. Verum cum non uno loco à sententiis Hieronymi de Zeballos Bartholomæanæ Salmanticensis domus, (vel potius Minervæ) non exigua gloria recessisset, eumque censoria virga notasset præcipue *cap. 4. numer. 45. & 53. & cap. 16. numer. 3. & 21.* id ægre tulit Zeballos, & ut erat impotens iræ moderationem tanto Jurisconsulto dignam non servavit, immo impetum in Auctorem nostrum ejusque tractatum de *Usufructu* fecit, *Tom. 3. speculi aurei opinionum communium contra communes, quæst. 749.* ubi ut maledicta prætermittamus ad id quod pronunciat materiam de *Usufructu* tam planam

nam

VITA 7. DEL CASTILLO

nam facilemque sibi videri ut vix nullo interprete indigeat, existimo ex suâ potiùs facultate quàm ex vero rem estimavisse. Plagiarium deinde facit D. Joannem nostrum quasi ex Riccardo omnia quæ de *Usufructu* commentatus fuit, coque non laudato, arripuisset; quod verum non est, ut ex utriusque collatione cuilibet patebit. Male demum cum jurisprudentiæ Patribus se gessisse eorumque dicta parvipendisse exaggerat, & declamatorio more invehitur. Quibus obviam itur à CASTILLO nostro *lib. 3.* *Controvers. Juris cap. 20.* ubi longa manu, debita tamen animi moderatione, omnia crinitina à Zeballos objecta diluit.

Nostri autem non est tantas componere lites. Quid autem de tractatu de *Usufructu* judicandum sit docet subtilissimus & non vulgaris eruditionis Vir Marcus Aurelius Galbanus, Ferrariensis, Patavinæ Academiæ decus, ad finem tractatus de *Usufructu* his verbis: „ Si quis alios evolvere pertupiat præsto est unus pro omnibus JOANNES DEL CASTILLO; „ quem propterea ad oram singulorum Capitum citavimus: is enim, congestis omnium „ Doctorum opinionibus elaboratissimas & usui forensi maximè opportunas de *Usufructu* „ controversias evulgavit, quæ paucis ab hinc annis in Italia recusæ sunt, procurante „ Reverendissimo Viro D. Gaspare Leonico.

Dum adhuc in Complutensium Academia vespertinis horis sacros Canones ex publico proprietarioque munere doceret, Quotidianarum Controversiarum Juris librum secundum edidit: (Tractatum de *Usufructu*, Librum Primum Quotidianarum Quæstionum inscribere amavit,) Complutique formis Justi Sanchez Crespo, anno 1605, excudit: D. Alvaro de Benavides, Viro nobilissimo, Regique Catholico in supremo, & in Regia ut vocant Camera, consiliis Senatori dicavit, antiquæ necessitudinis, & amoris Salmantice contracti, dum ibidem Benavides Rector Universitatis esset monumentum, vel potius Magistraturæ petito, per Cameræ enim consiliarios munera & honores impertiuntur.

In hoc *lib.* secundo quasi per Satyram diversæ, utilissimæ tamen & in præxi frequentissimæ quæstiones continentur, & explicantur: ita ut in unum digesta sint omnia, quæ de his ante Auctorem nostrum scripta inveniuntur. Nondum ad primariam juris Canonici Cathedram ascenderat, cum librum Tertium Quotidianarum Controversiarum Juris anno 1608. paratum haberet, sed cum ad Prætorium Regium Galaciæ evehctus esset merito suo, Patronique Benavides auspicio; deinde ad Hispalensem Senatam translatus, forensibus negotiis pene obrutus, non potuit cum in lucem emittere usque ad annum 1611. Matrili apud Alphonsum Martin de Balboa expensis Alphonsi Perez Bibliopolæ: in hoc libro diversæ quoque quæstiones enodantur, & integer, quidquid dicat Robres, Tractatus *representationum circa fideicommissarias & primogeniorum Successiones* continentur. Non est prætermittendum librum hunc dicatum fuisse Illustrissimo D. Joannetino Doria S. R. E. Cardinali, Siciliæ Proregi: fuit enim non exigua gloria D. Joannis nostri inter auditores Discipulosque suos amplissimum Cardinalem Doria numerare.

Ex Hispalensi Prætorio ad Curiam urbis Granatensis translatus locum ac dignitatem Senatoris graviter sustinuit & ab incepto opere non destitit, anno enim 1619. quartum Quotidianarum Controversiarum Librum, qui de *Conjecturis atque interpretationibus ultimarum voluntatum* agit, typis edidit Granatæ, deinde ibidem publicavit anno 1627. quintum de iisdem *Conjecturis & interpretationibus* ex Typographia Martini Fernandez; D. Gaspari Guzman excellentissimo Comiti Olivarum nuncupatum.

Eodem anno partem secundam libri 5. tomumque 6. Controversiarum Juris de iisdem *Conjecturis* &c. iisdemque formis excudit, dicavitque D. Gabrieli de Trexo: S. R. Ec. Cardinali, Episcopo Malacitano, Castellæ Præsidi, à quo petiit ab occiduis Hispaniæ partibus in Matritensem Curiam adsciri miro modo plenoque modestia. Non defuit optatus eventus, ipse enim Cardinalis Trexo, æquissimus Præses, & muneribus & honoribus impertiendis à Catholico Rege præpositus, ad supremum rei Dominicæ Consilium Joannem nostrum evexit. Hac dignitate auctus, non ad quietem, ut solet, non ad otium Patribus debitum sese contulit, imo cum jam & ætate & loco consilii Princeps diceretur, indefesso pertinacique labore & vigiliis opus novum aggressus est, iter non ab alio tritum arripuit, & bono Advocatorum & rei Dominicæ fulcimento, publicæ donavit luci tractatum de *Tertiis debitis Catholicis Hispaniæ Regibus ex fructibus & rebus omnibus que decimantur*: Matrili ex Typographia Regni expensis Alphonsi Perez anno 1634. quod Opus, egregium sanè & originale, Philippo IV. Hispaniarum Regi nuncupavit.

Mirari omnino debet quod in actuosissima vitæ exercitatione perpetua, & curis publicæ rei plena, nil remiserit Joannes noster à commentandi publicandique Controversiarum Juris libros antiqua Opera & industria, quæ multa lectione virum atque indefesso studio

VITA 7. DEL CASTILLO

studio in publicum proficiendi, valdeque contritum exercitatumque in litteris & negotiis legalibus Authorem suum ambigere non finit, ut optime judicat D. Nicolaus Antonius, Vir Celtiberis non tacendus gentibus, nostræque laus Hispaniæ, qui *Repertorium generale* rerum notabilium seu materiarum omnium quæ in libris Quotidianarum Controversiarum Juris continentur, singulari studio, eleganti ordine & facili methodo concinnavit, in quo & octavus liber posthumus, qui de *Alimentis* agit, comprehenditur.

Anno 1640. senio & laboribus confectus : D. Joannes noster è vivis Christianis munitus Sacramentis excessit, & Matrì in Ecclesia Parochiali sancti Salvatoris in Sepulchro parentum suorum, quod in Capella Deiparæ conceptioni sacra est, conditus fuit. Hæredes reliquit nepotes ex fratre Gomez Guillen DEL CASTILLO ordinis sancti Jacobi Equite.

Inventus est in ejus schedis absolutus Tractatus de *Alimentis* qui editus primò est unà cum cæteris quotidianarum libris Lugduni apud Laurentium de Anisson 1658. Deinde Joannes Paulus Mèlius V. Præses, Consiliarius status Ducis Mantuæ, additiones & observationes ad CASTILLUM nostrum de Alimentis cum Decisionibus Sacræ Rotæ Romanæ ad materiam facientibus composuit, & Lugduni sumptibus Laurentii Anisson excusæ sunt anno 1667.

Hispanas D. Joannis nostri operum editiones jam recensuimus. Joannes Maria Turrinus Venetiis anno 1645. typis suis sex Quotidianarum Controversiarum libros excudit, notasque & additiones Auctoris ad Tractatum de *Usufructu* seorsim editas in corpore ejusdem Tractatus inseruit.

Anno 1658. Lugduni Laurentius Anisson & Jo. Bapt. Devenet Opera omnia tomis octo comprehensâ imprimi curarunt, dicaruntque D. Francisco Salgado de Romoxa sapientissimo Jurisconsulto & rei Dominicæ Senatori. Accessit huic editioni liber posthumus de Alimentis.

Anno 1686. Lugduni apud Anissonios, Joan. Posuel & Claud. Rigaud excusum est *Repertorium generale* omnium, quæ continentur in libris octo quotidianarum quæstionum Operâ & studio D. Nicolai Antonii. Sed quidquid ad CASTILLUM nostrum huc usque exornandum scriptum est una congerit editio, IN TOMIS DECEM conclusa, quam hoc anno 1727. Coloniae Allobrogum, sumptibus D. D. Perachon & Cramer paratur, in qua & Decisiones eduntur.

Quid de Auctore nostro judicandum sit quamplurimi tam Hispani quam exteri scriptores monuere, ea quæ ad explicationem juris municipalis commentatus est pragmaticam ivere sanctionem & pro legibus apud nostrates observantur, testis ea quæ incipit : *Bien Sabeis* anno 1615. publicata. Ossualdus Hilligerus non uno loco doctissimum Hispanorum Auctorem nostrum vocat. Mansius in consultationibus juris, quamvis in ea de filiis legitimis ex illegitimis quæstione an sub legitimorum vocatione comprehendantur nimis acriter invehatur, tamen alibi summis laudibus D. Joannem extollit. Quod D. Ferdinandus de Hojeda, Rei Dominicæ & sacri patrimonii Consiliarius, Elogii titulo, ut apud nostrates moris est, scripsit verè judicium Operum & Auctoris esse potest. Mihi autem experto D. Joannes DEL CASTILLO pro Bibliotheca est.

ADMONITIO AD LECTOREM.

En aliam vitam D. Joannis DEL CASTILLO, & summum pretium, quo eum habuit D. NASSARRE I. U. D. Author hujus vitæ quam, ut nuperrimè excepimus ex Hispaniâ, nunc tibi in manus, Benevole Lector, tradimus. Quæ habemus accipe, plura vellemus nobis in promptu esse ut meritum & elogium D. Joannis DEL CASTILLO paterec dilucidius, sic tuo & nostro satisfaceremus desiderio : Promissis stantes nostris pauca, quæ offerimus, grato excipias animo rogamus & desideramus avidè. Vale.

D. DON

D. DON JOANNI
DEL CASTILLO ET SOTOMAYOR,

In Amplissimo PHILIPPI IV. Hispaniarum Regis Patrimonii
Senatu Consiliario,

D. DON FERDINANDUS DE HOIEDA
In eodem Regio Consilio Collega.

ELOGIUM.

MMERITO nonnulli, qui Naturæ vires rimantur, eam illis penè destitutam, quasi in senium vergentem, & effoetam accusant; Vident namque antiquam illam humanorum corporum habitudinem, è robusta proceritate ad exiles has angustias redactam, ut jam incurva sive contracta præ senectute videatur. Vident etiam uberem agrorum feracitatem ita quotidie in pejus degenerasse, ut vix justæ seminum mensuræ, fructus, seram agricolarum spem fallentes, correspondeant. Verùm debent animadvertere, non hoc Naturæ, *que benignissima rerum omnium mater est*, teste Cicerone; sed hominum vitio plerumque contingere. Nam ut ait Scriptor antiquus,

*Ipse suas consumit opes, homo nescius equi,
Enervatq; datas vires, malè semper agendo;
Et ruit in pejus vita extenuatus iniqua.*

1. Partit.

Petrus de
Riga in
Aurora.

Præsertim cum, auctore Boethio, *Tanta sit Natura diligentia, ut cuncta semine multiplicato propagentur: que omnia non modo ad tempus manendi, verùm generatim quoque quasi in perpetuum permanendi veluti quasdam machinas esse quis nescias?* Verùm cum ingenii monumenta, veluti animus, ut ait Salustius, *immortalia sint*; Deus Naturæ melioris author, ita illius vires, quæ fessæ hominibus putabantur, reparat, ut quotidie Viri eruditione clarissimi nascantur, quorum scripta, cum sint omnibus admirationi, testimonio etiam sunt Divinæ Providentiæ: nec quia inter multos sparsa, ideo minora; quoniam teste Petro Blesensi, *Scientiarum generosa possessio in plures dispersa non perditur, & distributa per partes, minorationis detrimenta non sentit: sed ideo diuturnius perpetuata senescit, quò publicata fecundius se effudit.* Quid plurimos in Hispania nostra commemorem, quorum doctrinam universus Orbis & miratur, & reveretur? Te unum, VIR CLARISSIME, AC DOCTISSIME, ante omnes proponam in exemplum: nam

Lib. 3. de
consol. Philo-
soph. prof. II.

In Trigu.

In Epist.

*Qua sparsa per omnes
Tu collecta tenes.*

Magna doctissimorum hominum admiratione, incredibili studiosorum utilitate, rara non Hispanorum solum, sed & exterorum approbatione. Nam si tuorum scriptorum multitudinem spectemus, nullum Tibi comparandum, non apud nos tantum, sed apud alias Nationes etiam, nemo non videt: si utilitatem consideremus, merito ambigere poterimus, an plures, an utiliores libros hactenus doctrinæ tuæ Orbis habuerit. Et cum *legendo, scribendoq;*, exemplo Augustini, vitam utiliter producas; dubitandum est, an vita hominis sufficiat ad legendum quæ tu scripsisti, aut alius possit scribere utiliora ad vitam. In tam proficuis ac multiplicibus tuis in Rempublicam conatibus, vovere licet ex animo cum Poëta,

Osvald.
multis in lo-
cis, Doctis-
simum
Hispano-
rum vocat.

Dii Tibi dent animos, continentq; tuos.

Et certè, ut singula disquiramus, quis unquam ante Te, *Ususfructus materiam*, nostris Jurisconsultis tam necessariam, æquè ac difficilem, in methodum redegit, & ea subtilitate disposuit, ubertate, & aptitudine concinnavit, ut documento pariter sit, & admirationi? Quis *Quotidianas* variorum jurium *Controversias* expeditiùs, doctiùs, accuratiùsque, quàm Tu, unquam explicuit, aut illustravit? Quas cum Primariam Complutensis Academiæ Cathedram gubernares, olim edidisti; vel quas cum in Gallæciano, &

Hispaletano

ELOGIUM J. DEL CASTILLO.

Hispaletano Senatu Regis Maximi Consiliarius, tanto omnium cum plausu iterum publicasti. Nec cum in Granatense Consilium ascitus es *Manum* (quod aiunt) *de tabula deposuisti*, cum duplicem de eadem materia foetum; duobus illis parem laudabiliter addidisti. In illorum Tertio, praetermissam ab aliis, atque praedifficultate intactam semper, (aut non bene tractatam) *de Repraesentatione* materiam ita noviter & dilucidè examinasti, atque eruditè discussisti, & tam ad genuinas Hispanarum legum regulas deposuisti, ut

* In Prae-
gmat. pu-
blicata an-
no 1615.
incipit:
Bienfabeis.

(quod mirandum est) non multo post, Sanctionibus pragmaticis, * & Regis decretis confirmata omnia illa fuerint, quae Tu prudenter & excogitatas, & observaras. In caeteris denique difficiliorum de Contractibus, Ultimis Voluntatibus, & Hispaniae Majoratibus tractatum quaestiones omnes tanta accuratione pertractantur, ut nihil in eis sit, quod praecipuam hinc non accipiat lucem, atque nitorem. Quid alios referam Ingenii tui foecundissimi partus? in quibus difficiliores Juris utriusque nodi, intricatioaque legum aenigmata ita dissolvuntur, & enucleantur, ut vix, ne vix quidem, aliquid in Hispania, & apud alias Nationes literis jucundius mandetur, quod non Clarissimum tuum

————— *praesigat pagina Nomen.* —————

Magna profecto laus ea vivum mereri honorum praerogonia, ad quae etiam post mortem (nam

4. de Pont.

————— *Ludere vivos* —————

Levior, & invisio rodere dente, solet.

ut ait Ovidius) Digniores vix possunt pervenire. Nam certe Tu unus es;

Lib. I. Epi-
gram. 1.

*Cui, Lector studiose, quod dedisti
Viventi decus, atque sentienti,
Rari post cineres habent.*

ut de se Martialis noster. Nec injuria; cum voce & scripto omnes nunc erudias; postea tuorum scriptorum doctrina, Te quasi praesentem omnia saecula sint habitura atque veneratura: quoniam teste Cicerone: *Docti non solum vivi, ac praesentes studiosos discendi erudiunt, atque docent: sed hoc idem etiam post mortem monumentis literarum assequuntur.* Posses itaque, Eruditissime JOANNES, post tantos literarios labores & aestimationem illis debitam quiescere: Nam

1. de Offic.

*Non imprudenter vita, quod reliquum est, petit,
Cum fama, quod satis est, habet.*

Martial.
lib. I. epigr.
42.

ut ait Hispanus Vates. Verum animus ille tuus utilitatis publicae semper avidus ad majora tendit, memor praeepti illius Lucii Luceii ad Ciceronem: *Quo eruditus oportet semper aliquid ex se promat; quod alios delectet, aut se ipsum laudibus illustret.* Testatur hoc Septimum scriptorum tuorum doctissimum Volumen, quo nunc tuo beneficio fruimur. In cojudicibus omnibus, tam Ecclesiastici, quam Civilis juris prudentibus nihil unquam occurreret, quod ad *Tertias Regibus Hispaniae debitas ex fructibus & rebus omnibus quae decimantur*, Pontificum Romanorum concessione, pertinet, quod non enucleatum dilucidè, explicatum acutè, & doctissime patefactum omnibus videatur. Sed anne in hoc perfectissimo Septenario sistis, & requiescis hoc quasi die septimo ab universo opere quod patraras? Non ita; sed Octavum à Te foetum jam spectabimus, nunc primum typis Lugdunensibus edendum, in quo de *Alimentis* subtilissimè disputas. Deus Tibi vitam omnium vocibus ac votis expetitam in publicum commodum largiatur: Nam ut ait Divus Gregorius, *Illius, qui omnibus proficit, vita, sic à reliquis debet expeti quasi sua.* Quoniam major utilitatis publicae ratio habenda est, ex praeepto Philosophi.

Epist. fam.
mil. 5.

Genes. 1.

In Moral.

Aristot. in
Moral.

In Olin-
thia.

Libr. II.
epist. 7.

* Quinta-
nadaueñ. en
la historia
de Ma-
drid, cap.
84. & 106
& Mari-
neus Sicu-
lus in suis
Viris illu-
stris. In
ejus vita,

Omnia haec laudum tuarum, Amplissime Consiliarie, decora, & scriptorum tuorum praerogonia tanto clariora sunt, quanto non à Doctiore solum, sed à Nobiliori pectore profecta: praesertim cum *literarum studium nullus aequè commendat, quam ille, qui illud avita nobilitate magis nobilitat*, ut docebat Demosthenes: nam ut *Doctrina*, teste Cassiodoro, *facile exornat Generosum, quae ex obscuro Nobilem facit*; ita etiam invicem illustratur ab Illustri, ut à Te, Madridium, cujus primaviam nobilitatem Majores tui tot Magistratibus maximis & praecclaris facinoribus exornarunt, ut nulli Nobilium suorum plus quam illis se debere fateatur*. Sed in tam antiqua Nobilitatis eximia serie, plus etiam Tibi, quam Tu aliis etiam praestantibus Viris, qui Tibi successerint, obnoxii sunt; nam ex te illud decus emanat aliis, quod Juliano Imperatori accrevit, ex successione Salvii Juliani, clarissimi in nostra Jurisprudencia Viri; de quo haec sunt Spartiani verba, *Juliano Imperatori, qui post Pertinacem Imperium est adeptus, Proavus fuit Salvius Julianus, bis Consul, Praefectus Urbis, & Jurisconsultus, quod magis eum Nobilem fecit.* Perge igitur, Amice Nobilissime atque Doctissime, tot Doctrinae & Nobilitatis dotibus, de Orbe, de Rege, de Patria, & de tuis Collegis diu bene mereri. Quod ut diuturnius sit, votum & voce, & animo concipio. Vale.

D. FERDINAND.
DE HOIEDA.

ARGU-

ARGUMENTA OMNIUM CAPITUM,

Quæ in hoc LIBRO seu TOMO PRIMO
Controversiarum Quotidianarum JURIS; sive
Tractatu de USUFRUCTU continentur;

*Tanta arte composita, ut primo aspectu, quæ in unoquoque capite
digeruntur, facile dignosci possint.*

CAP. I.

USUFRUCTUS for-
malis, & causalis di-
stinctio, quæ Glos-
sarium, Bartoli, &
communi authorita-

te Doctorum probatur; sed à Neotericis
multis improbata est, ab Authore jure &
ratione fulcitur, & quamplurimorum
Scribentium sententia comprobatur. Dua-
reni, Corrasij, Connani, Hotomanni,
Eguinarij, Petri Gregorij, & aliorum Re-
centiorum augmentationibus plenius &
distinctè magis quàm adhuc respondetur.
Plures leges, quæ ad hanc quæstionem spe-
ctant, dilucidè explanantur: & nonnulla
adnotata novè ab Authore traduntur. De-
mum expressum in jure, vel tacitum qua-
liter accipiatur, sive quot modis expres-
sum quid dicatur, plenissimè, remissivè ta-
men, declaratum proponitur. pag. 1

CAP. II. Usufructum alium conventio-
nalem esse, alium legalem, cum senten-
tia communi: neutrum verò facti, sed
omnem juris; contra Florianum de san-
cto Petro, nova Authoris consideratio: ubi
novè etiam ad leges per ipsum allegatas
respondetur.

Quibus casibus mulier, vel maritus transiens
ad secundas nuptias, usufructum dum-
taxat habere debeat eorum, quæ inter vi-
vos, vel in ultima voluntate habuit à pri-
ori marito, vel ex substantia illius ex suc-
cessione filiorum; proprietatem verò filiis
prioris matrimonij reservare tenetur: &
de materia *leg. fæmine, Cod. de secund.
nupt.* tractatur. In finitæ quæstiones in hac
materia congeruntur, & multa adnotantur
novè, quæ hucusque sic resoluta non sunt.

Deinde, utrum consensus mariti, vel filio-
Jo. del Castillo, Quotid. Contr. Jur. Tom. I.

rum tacitus, sive expressus, circa secun-
das nuptias, præjudicet illis, ut amittant
beneficium legis, plenè discutitur. Com-
munis sententia defenditur. Ad rationem
quæ in contrarium per Sarmientum con-
siderantur, novè respondetur: & nonnulli
casus plenius & distinctè magis quàm ad-
huc distinguuntur.

Demum, utrum mulier secundò nubendo,
usufructum à marito sibi relictum amit-
tat; & legatum usufructus uxori reli-
ctum *si castè & honestè vixerit*, an etiam
secundò nubenti debeatur, breviter &
distinctè explicatur. p. 7.

CAP. III. Usufructum in bonis adventi-
tius filiorum ex legis dispositione paren-
tibus competentem, legalem nuncupa-
ri communiter, formalem etiam & pro-
prium usufructum dici posse: ubi rece-
pta Doctorum sententia probatur, &
Neoterici cujusdam argumentis contra
Communem, novè & concludenter re-
spondetur.

De usufructu adventitiorum, & decisione
leg. 47. & 48. Tauri, nonnulla distinctè
& dilucidè magis, quàm adhuc, tra-
duntur.

Pater legitimus administrator filii in pote-
state existentis, aut tutor; vel curator
filii emancipati, utrum inventarium con-
ficere, ac satisfactionem præstare te-
neatur, in judicio, vel extra: virtute
legalis administrationis, quæ possit ex-
erceri: Et an bona immobilia absque
decreto alienare plena & distincta ma-
nu tractatur.

Demum, societas tacita quando, sive ex
quibus conjecturis tacitè censeatur con-
tracta, aut continuata, remissivè, ple-
nissimè

[:] [:]

nissimè

INDEX CAPITUM

- nissimè tamen ab aliis actum proponitur. p. 23.
- CAP. IV.** De definitione usufructus, & prima dubitandi ratione adversus eam: Ubi bonorum paraphernalium, & eorum quæ æstimata in dotem dantur, nonnulla dicuntur: & alia plura, quæ in praxi quotidiana sunt, remissivè traduntur.
- Dominium rerum dotalium, dum constat matrimonium, uxorisne sit, an mariti, dilucidè, & distinctè magis, quàm adhuc, explicatur; & nonnulla novè adnotata per Authorem, cum singulari simul & necessaria quarundam rerum explicatione, in medium proponuntur.
- Demum in quæstione superiori, Martini sententia, quæ à multis probata est, per Authorem defenditur, & iis quæ novissimè scripserunt quamplures Authores, nota adjicitur, novèque & subtiliter respondetur per eundem. p. 36.
- CAP. V.** De usufructus definitione iterùm tractatur, & nonnullis argumentationibus contra eam propositis respondetur. Utrùm illa Majoratus possessori, Clerico, in redditibus Ecclesiasticis; Conductori, Emphyteutæ, Feudatario, & Superficiario conveniat, plenè, breviter tamen discutitur: & nonnulla novè, & distinctè magis, quàm adhuc, adnotantur ad propositum per Authorem. pagina 44.
- CAP. VI.** Usufructuarius quo jure, five qua actione ad usumfructum consequendum agere possit: & tres actiones, quæ pro legatis nova Imperatorum constitutione dantur, utrùm pro usufructu competant, distinctè magis, quàm adhuc, explicatur.
- Deinde, an usufructuarius certæ rei, five universalis omnium bonorum, teneatur de manu hæredis usumfructum, five possessionem illius accipere; aliàs occupans propria authoritate puniatur poenâ constitutionis *leg. non est dubium, Cod. de legat.* Et de materia illius legis, ac de pluribus conjecturis, ex quibus occupandi rem legatam propria authoritate, licentia videatur usufructuario concessa; plenè, breviter tamen actum.
- Tandem usufructuarius vere naturaliter possidere sibi & non domino, cum communi sententia probatum: & contrariè concludenter, remissivè tamen, satisfactum. p. 47
- CAP. VII.** De actione Confessoria, & Negatoria; & requisitis illarum; ad quid, & quare competant; & quid ex parte agentis probandum sit plena, brevi tamen & distincta manu tractatur.
- Leg. 1. ff. usufructus pet. cum leg. 1. §. Item Juliano, ff. de remissionib. vulgata* contrarietas proponitur.
- Agiturque an usufructuario confessoria detur pro vindicanda servitute, quæ prædio fructuario debetur; Ubi quamplurimorum sententiæ rejiciuntur; Joannisque & Bartoli sententia probatur. pagina 51.
- CAP. VIII.** Usufructus purè, vel ad diem, vel sub conditione relicti dies quando cedat? Quando etiam in aliis servitutibus, annuis legatis, & ceteris relictis.
- Deinde utrùm hodie, attenta dispositione *leg. 1. titul. 4. de los testamentos, lib. 5. nova collectionis Regia*, usufructus legatum debeatur, etsi nullus fuerit hæres ex testamento, nec ab intestato, eleganter discutitur. Telli Fernandez, & Joannis de Matienzo contrarietas proponitur: & Matienzi resolutio meliùs, quàm adhuc, comprobatur: legatarioque usufructus à quo tempore fructus debeantur de jure communi, & Regio, distinctè & breviter explicatur.
- Demùm, usufructu uxori, vel alteri relicto, titulo legati, vel institutionis, nullo alio hærede penitus instituto, vel solum post ipsius uxoris mortem, utrùm dispositio valeat, & quid relictum præsumatur; Ubi quæ hucusque dicta sunt, breviter narrantur; legibus hujus Regni novè applicantur quamplurima, quæ adnotata per Authorem traduntur, quæ nullus hæctenus sic distinctè explicavit. p. 54
- CAP. IX.** Usufructus jure legati in testamentis relictus utrùm constituatur, & acquiratur ipso jure; an per factum hæredis; & in aliis legatis, à quo tempore transeat dominium in legatarium? Ubi jus novum ab antiquo distinguitur; & adhibita distinctione inter legatum Vendicationis, & Damnationis, quæ hæctenus de hac materia scripserunt Doctores, dilucidè & distinctè explanantur; & quarundam legum verus sensus adducitur.
- Deinde in legato generis, vel alternativo, & in usufructu disjunctivè, five alternativè relicto, cujus sit electio, hæredisve, an legatarii, eadem distinctione aperitur.
- Demùm in legato ambiguo, vel obscuro, utrùm quod minimum est, debeatur, ambigitur: & nonnullis legibus ad propositum explicatis, Accursii traditio contra Decium, & Modern. Paris. defenditur. p. 61.
- CAP. X.** Usufructus quibus modis constituitur? Et ipsum quadrupliciter constitui probatur.
- Deinde, servitutes reales an eisdem modis consti-

INDEX CAPITULUM.

- constituantur, quibus ususfructus? Ubi Joannis Corrasij opinio confutatur, atque Glossæ, & aliorum sententia admissa, nudis pactis constitui non posse usumfructum, nec alias servitutes, defenditur: nonnulla jura verè & dilucidè explicantur; & hæc materia breviter & distinctè magis, quàm hæctenus resoluta proponitur. pagina 66
- CAP. XI.** Ususfructus, qui servitus personalis est, cur vel præsens, vel ex die, & conditione; ad diem, & conditionem constitui valeat? Servitutes verò prædiorum ipso jure, id est, civili, & mero jure, nec à die, vel conditione incipere, neque die, vel conditione finiri possint? Ubi plenè, breviter tamen & distinctè, quæ hucusque scripta sunt, explicantur, nonnulla noviter confutantur, Cujaciique sententia expenditur, & probatur per Authorem. p. 79.
- Deinde dubitatur, quare servitus quocunque modo habeat intermissionem, una sit & continua, ususfructus autem divisus temporibus non unus est ususfructus sed plures sunt? & ejusdem Cujacii ratio recipitur. p. 69.
- CAP. XII.** In servitutibus personalibus, ut usus, & ususfructus; & in realibus rusticorum prædiorum, & urbanorum, quomodo traditio fiat; siue quid in eis juribus pro traditione possessionis habeatur? Ubi *l. 3. §. dare. ff. de usufruct. l. quoties, la segunda. ff. de servitutib. l. 1. §. fin. ff. de servitutib. rustic. l. sego, §. 1. ff. de publiciana in rem act.* explicantur, & quæ ad hanc materiam spectant, dilucidè magis, quàm adhuc enucleantur; lucique & distinctioni nonnulla restituta traduntur. quæ obscura aliquibus videri solent. p. 72.
- CAP. XIII.** Ususfructus, vel alterius servitutis obligatio an sit dandi, vel faciendi? Et qui usumfructum vel aliam servitutem constituere tenetur, an præcisè ad constitutionem adstringi possit? Ubi quæ hucusque dicta sunt, breviter narrantur; Ultramontanorum opinio probatur: & *Lex, stipulationes non dividuntur*, in vers. *Celsus ff. de verb. oblig. Lex, qui usumfructum 43. §. fin. cum l. seq. ff. de usufruct. Lex, si ususfructus mihi in biennium, ff. de usufruct. leg.* singulariter & verè explicantur. p. 75.
- CAP. XIV.** Usufructuarius utrum cavere debeat, & inventarium conficere, tam in rebus, in quibus ususfructus propriè constituitur, quàm in rebus quæ in abusu consistunt, sic ut illarum non propriè, sed quasi ususfructus autoritate Senatusconsulti constituatur. p. 78.
- Jo. del Castillo, Quotid. Contr. Jur. Tom. I.*
- CAP. XV.** Testator utrum possit cautionem prætoriam de utendo & fruendo, arbitrio boni viri, salva rerum substantia, & confessionem inventarii usufructuario remittere? Quid si pœnam adjiciat, vel usufructuarius molestari prohibeat? Et an ipse hæres prædictam cautionem remittere valeat? Ubi hæc materia, brevi, absoluta tamen & distincta manu tractatur: quæ hæctenus scripta sunt per Doctores in medium proponuntur: & nonnulla novè per Authorem traduntur. p. 79.
- CAP. XVI.** Usufructuarius an faciat fructus suos ante cautionem præstitam; & utrum cautio ipsa de substantia ususfructus esse dicatur? Ubi breviter recensentur quæ ab aliis huc usque dicta sunt, & scripta: nonnulla novè adnotata per Authorem traduntur: & hæc materia accuratè & distinctè magis, quàm adhuc, resoluta proponitur. p. 83.
- CAP. XVII.** Usufructuarius quomodo, & qualiter cavere debeat tam circa res, quæ usu consumuntur, aut minuuntur, & deteriorantur; quàm circa eas quæ usu non consumuntur: & de differentia in modo cavendi in prædictis rebus: ubi hæc materia, absoluta & distincta manu tractatur, & quæ huc usque ab aliis intricatè & confusè scripta fuere, luci & claritati restituta traduntur; nonnullaque ab Authore novè adnotata proferuntur. p. 87.
- CAP. XVIII.** Usufructuarius utrum teneatur fidejussoriam & idoneam, an juratoriam cautionem præstare? Et quid obtineat, si sit pauperior, ut non possit idoneè cavere? Ubi quæ huc usque scripta sunt, congeruntur in unum: quatuor Doctorum opiniones referuntur; ex illisque nova Authoris resolutio conficitur. p. 91.
- CAP. XIX.** Maritus cui ab uxore relictus est ususfructus omnium bonorum, vel alicujus partis eorum, alio hærede instituto in proprietate, utrum cavere teneatur ut alij fructuarij tenentur, etiam respectu dotis, quam actione de dote restituere tenetur hæredibus uxoris; &posito quod cavere debeat, an per cautionem fructuariam cessare, siue extingui videatur primitiva actio de dote, qua tenebatur bona dotalia restituere? quæstio nova in hæc materia, nec hæctenus scripta: Ubi etiam materia *leg. in omnibus 42. ff. de judic. de debitore qui efficitur suspectus ex causa de novo superveniente: & leg. ult. Cod. de pact. convent.* quando scilicet provisio hominis expressa, legis provisionem cessare faciat, multis exornatur & declaratur p. 94.
- CAP. XX.** Usufructuarius utrum censeatur procurator in rem suam, & habere mandatum

INDEX CAPITUM.

- datum generale circa res fructuarias ; quam curam , sollicitudinem , & diligentiam circa illas adhibere debeat , sive earum custodia qualiter ei demandata videatur ? Ubi vera resolutio traditur in hac materia ; & quæ huc usque scripta sunt , congeruntur in unum.
- Deinde an usufructuarius de dolo , lata , levi , & levissima culpa teneatur , resolvitur ; & Joannis Cephali sententia *in consil. 653. num. 15. lib. 5.* non damnatur.
- CAP. XXI.** Usufructuarius , an , & quando : propterea quòd arbitrio boni viri non utatur , sive propter rei deteriorationem , aut arborum incisionem expelli possit ut jus usufructus amittat , & propter damnum illatum utrum ad interesse tantum teneatur ; an verò usufructus etiam jure privari debeat ? Ubi hæc materia breviter & distinctè explicatur communis sententia ; à quorundam impugnationibus defenditur ; & Antonij Galeatij Malvassia *consil. 38. per totum , volum. primo.* novè expenditur & commendatur in hac materia. p. 98.
- CAP. XXII.** Ususfructum ad rei naturam , & boni patrisfam. rationem , vel consuetudinem exigendum ; & fructuarium arbitrio boni viri uti frui non videri , contra solitum usum testatoris utentem ; videri verò arbitrio boni viri uti frui , si se gerat circa res fructuarias uti se gerere dominus proprietatis solitus erat vel ad rei naturam & modum.
- Deinde , consuetudinem patrisfamilias spectandam in exquirenda voluntate , quam plurimorum autoritate & testimoniis comprobatum. p. 101.
- CAP. XXIII.** Usufructuarius qui non colit sollicitè agrum , sive terras sollicitè arari & laborari non curat , utrum jus usufructus amittat , & ad interesse damni teneatur ? Ubi Joannis Cephali sententia *in consil. 653. nu. 18. lib. 5.* expenditur , & nonnullis rationibus adversus eam adductis , nova & vera concordia proponitur.
- Demùm lex , *item si fundi , §. seminarios , ff. de usufruct.* nonnullis exornatur , & declaratur remissivè. p. 102.
- CAP. XXIV.** Usufructuarius qui non utatur & fruatur arbitrio boni viri , sive male versetur in una re , an cadat tantum ab illa ; an verò commodo , & jure totius usufructus etiam aliarum rerum privari debeat ? Ubi de hac re latius , quàm adhuc , agitur , Borgnini Cavalcanti , & Petri Antonij de Petra resolutio novè & verè confutatur ; & contra fructuarium ratione , jure , & autoritate evidenter concluditur. p. 104.
- CAP. XXV.** Sylva cædua , vel non cædua utrum in usufructu sit , & fructuarius an & quando arbores fructiferas vel non fructiferas incidere possit ? ubi hæc materia , plena , clara tamen & distincta manu tractatur ; nonnulla novè adnotata per Authorem , cum distinctione multorum casuum in medium proferuntur : Et de hac re eruditissimi D. Petri de Barbosa commentaria *in leg. divortio , §. si fundum , ff. soluto matrimonio* commendantur omnino. p. 106.
- CAP. XXVI.** Pater legitimus administrator & usufructuarius bonorum adventitiorum filij , in cædendis lignis & arboribus , utrum habeat majorem prærogativam , quàm cæteri fructuarij ? Ubi communis Angeli resolutio novè defenditur contra Pinellum , & pro ea nonnulla novè etiam adnotantur per Authorem. p. 111.
- CAP. XXVII.** Gregis , vel armenti , vel equitij , id est , universitatis ; item singulorum capitum , cum usufructus legatur , quid legatum contineat ? In locum capitum demortuorum , vel inutilium , an & quando ex natis , vel non natis , seu aliunde gregem supplere , & finito usufructu restituere usufructuarius debeat ? Ubi *l. vetus , l. vel inutilium , & l. quid ergo , ff. de usufruct.* explicantur : & hæc materia accuratè & distinctè magis quàm hactenus declaratur. p. 112.
- CAP. XXVIII.** Ususfructus , Usus , & Habitatio , qualiter inter se differant , aut conveniant ? Ubi ad propositum de his omnibus nonnulla accuratè & distinctè magis , quàm hactenus enucleantur.
- Lex , *si alij usus 42. ff. de usufruct.* Lex , *per servum 14. §. 1. & vers. denique.* Lex , *sed si de fructu 15. ff. de usu & habit. & lex , huic stipulationi , ff. usufructuar. quemadmodum cau.* explicantur. Et redditur vera ratio quare fructus sine usu esse non possit ; usus sine fructu possit.
- Lex , *cum antiquitas , Cod. de usufruct.* nonnullis exornatur. Et usufructu legato , quando solus ipse usus relictus præsumatur ? Septem conjecturis declaratur remissivè cum Menochio. p. 114.
- CAP. XXIX.** Fructus tantum , an jus ipsum usufructus quando relictum præsumatur : si fructus tantum fundi , vel fructum , vel annuos fructus , aut redditus quis legaverit ? Ubi hæc materia accuratè , sed breviter , & distinctè tractatur : nonnulli casus distinguuntur : & lex *si quis ita 24. l. defuncta 65. §. Sempronio , ff. de usufruct. l. patrimonij 22 l. fundi Trebatiani 37. & l. cum ita 41. ff. de usufruct. legato* , explicantur. p. 118.

CAP.

INDEX CAPITUM.

CAP. XXX. Proprietas rei, non autem usufructus solus, quando legata præsumatur, etsi usufructus mentio fiat? Item usufructus solus, & non proprietas quibus conjecturis legatus præsumatur? Ubi hæc materia accuratè & distinctè tractatur.

Lex libertis 4. ff. de aliment. legat. lex, si habitatio 10. §. 1. ff. de usu & habit. lex, ult. ff. de usufructu ear. rer. cum nonnullis similibus; Lex, denique 8. §. interdum. ff. de pecul. leg. & l. Proculus, ff. de usufruct. explicantur.

Baldi, & Comensis traditiones ibi dilucidè enucleantur, & nonnulla novè & verè adnotantur ad propositum, per Authorem.

Demum discutitur, utrùm legata odiosa sint, vel favorabilia, strictève, an latè interpretari debeant? Et lex, in testamentis, ff. de regul. jur. an respectu legatorum etiam procedat. p. 121.

CAP. XXXI. Usufructus servitus cur dividua, cum reliquæ servitutes personales, & reales in universum individua sint? Ubi congestis in unum quæ hæcenus ab omnibus scripta fuere, vera ratio redditur; materia hæc accuratè & distinctè aperitur. Et lex, usus pars 20. ff. de usu & habit. & lex, via, 17. ff. de servitutib. cum aliis similibus explicantur. p. 129.

CAP. XXXII. Usufructus utrùm, aut quomodo sit pars dominij, vel servitutis? Ubi proponitur vulgatissima contrarietas leg. 4. ff. de usufruct. cum leg. rectè dicimus 25. ff. de verbor. signific. Et quæ hæcenus ab omnibus scripta sunt, traduntur remissivè; Et Accursij, Azonisque sententia ab Authore defenditur.

Demum agitur, utrùm dominium, quod in usufructu & juribus incorporalibus constituunt Doctores communiter, sit propriè dominium.

Lex, qui usumfructum, ff. si usufruct. pet. multis exornatur: & Bartoli opinio contra Jasonem, & sequaces probatur. pagina 131.

CAP. XXXIII. Usufructuarius qualiter uti debeat, ut substantiam rei fructuariæ neque immutet, neque corrumpat; sed & si quid ædificaverit, an possit ipse tollere, sive refigere hoc, aut expensas repetere, vel refixa vendicare?

Demum, quare non possit formam rei fructuariæ quocunque modo, etiam in melius reponendo mutare, neque ædificium inchoatum consummare?

Ubi hæc materia, accurata, dilucida, & distincta manu tractatur, quæcunque jura ad propositum sunt, declarantur; & non Jo. del Castillo, Quotid. Contr. Jur. Tom. I.

nulla novè, ac melius quàm hæcenus, ab Authore adnotantur. p. 134.

CAP. XXXIV. Proprietarius utrùm eadem æquitatis legè teneatur, qua usufructuarius teneri cap. præcedenti diximus, ut nihil immutando, aut alio quovis modo, in re sua faciat ipse, quod detrimentum fructuario afferat. Deinde an hypothecare, vel alienare proprietatem sine consensu fructuarij possit? Ubi Castrensis sententia explicatur, & melius quàm hæcenus corroboratur.

Demum agitur utrùm sententia lata contra usufructuarius, nocere debeat proprietario, vel è contra: & Pauli Parisij resolutiones probantur. p. 138.

CAP. XXXV. Proprietarius utrùm, aut quare ne consentiente quidem fructuario servitutum imponere possit, nisi per quam deterior conditio fructuarij non fiat? Ipse etiam fructuarius, quare nec acquirere, nec imponere, retinere tamen servitutum possit? Ubi quæ hæcenus dicta sunt congeruntur, & confutantur. Raphaëlis Fulgosij ratio contra Reentiores recipitur; melius quàm adhuc explicatur, atque Pinelli motivis contra eam noviter respondetur. p. 140.

CAP. XXXVI. Fructus quid, & unde dicatur? Quod propriè & strictè *Fructus* nomen contineat? Qualiter etiam largè, aut generaliter accipiatur?

Deinde, usufructu relicto quamplurima contineri: ubi multarum quæstionum resolutione, valde jus usufructuarij ampliat: & verbum *Fructus*, in hac materia non strictè, aut propriè dumtaxat, sed largè etiam & generaliter sumi debere.

Denique communis Doctorum sententia; quæ fructus in Naturales, Industriales, & Civiles divisit, utrùm sit vera necne? Ubi diligenti & accurata resolutione, distinctioni, & claritati restituta traduntur, quæ obscura & tenebrosa videri possent: multaque adnotantur per Authorem, quæ huc usque sic explicata non erant. pagina 143.

CAP. XXXVII. Minera, sive minerale; creta, arena, lapicidina, vena marmorea, aut lapidea, sive aurea, sive argentea, metallica, salinaria, vel similis, quæ in fundo fructuario reperitur, utrùm usufructuarij commodo cedere debeat?

Deinde de Thesauro reperto in fundo fructuario, & de augmento alluvionis in eodem, brevis, vera & distincta resolutio traditur. Molinæ, Garfiæ, & Barbosæ resolutio. [.] [.] 3 solu-

INDEX CAPITUM.

- solutiones in hac materia adducuntur ; & nonnulla circa eas noviter adnotantur per Authorem, p. 150.
- CAP. XXXVIII.** Usufructu omnium bonorum, aut omnium rerum simpliciter relicto : Item, bonorum mobilium tantum, aut mobilium & immobilium simul, cum usufructus relinquatur, quibus ex rebus relicto præsumatur ? Ubi de pecunia, frumento, vino, oleo, auro, argento, gemmis quoque, rebus pretiosis & venalibus, vel mercis causa paratis, suppellectile & aliis similibus tractatur. Et quæ huc usque scripta sunt, distinctione & resolutione explicantur. p. 153.
- CAP. XXXIX.** Usufructu omnium bonorum simpliciter, aut generaliter relicto, utrum feudali, emphyteuticorum, fideicommissariorum, & libellariorum bonorum usufructus relicto præsumatur ? Ubi quæ huc usque scripta sunt ab aliis, breviter recensentur, & distinctè explicantur.
- Deinde noviter inferitur ad novam & utilem questionem, utrum scilicet omnium bonorum usufructu relicto, contineri debeat usufructus eorum, de quibus inter vivos, revocabiliter tamen, Majoratus constitutus fuit, & nonnullis casibus distinctis, res ista distinctione & resolutione explanatur. p. 156.
- CAP. XL.** Vindicandi atque accusandi necem defuncti jus, utrum in fructu sit ? ita ut fructuario omnium bonorum incumbat, atque eidem utilitas & commoditas transactionis aut concordie competere debeat ? Deinde an uxor usufructuaria omnium bonorum, vel hæres pleno jure, vel nec fructuaria, nec hæres, ceteris aliis præferatur in accusatione mortis marito illate ; aut si concurrat cum filiis ad accusandum, utrum illis præferenda sit ? Ubi *lex 14. tit. 8. part. 7. novè* & verè explicatur ; & quæ ad hanc questionem spectant, dilucidè & distinctè magis quam hætenus declarantur.
- Demum, an & quando ex ordine literæ, si ve scripturæ conjectura prælationis si ve potioris juris desumi possit ? remissivè, accuratè tamen explicatum proponitur. pagina. 160.
- CAP. XLI.** Usufructu omnium bonorum tam mobilium quam immobilium legato, utrum census quoque annui testatoris debeantur ? Ubi hæc res distinctè explicatur. Marci Antonij Eugenij *conf. 100. per tot. lib. 1.* novè expenditur in hac questione. Et demum inquiritur, utrum annui redditus inter immobilia, vel mobilia computentur, necne. p. 164.
- CAP. XLII.** Mobilibus legatis, vel in usufructu mobilium utrum comprehendantur fructus pendentes tempore testamenti, aut tempore mortis ? Ubi Castrensis, Alciati, de Pratis, Mantica, Cavalcani, & Ricciardi traditiones recensentur. Hieronymi Gabriel. sententia contra Castrensem recipitur, & concludentibus rationibus corroboratur.
- Deinde agitur de fructibus recollectis ante mortem testatoris, vel ante aditam hæreditatem, cum usufructus omnium bonorum legatus est : & de fructibus pendentibus in re fructuaria tempore quo dies usufructus cessit ; ad *l. si pendentes, ff. de usufructu.* p. 166.
- CAP. XLIII.** Fructus fundi si alicui simpliciter, aut generaliter legantur, utrum hoc legatum usufructus esse videatur, & in prima tantum vice verificetur, si ve quotannis debeantur ? Ubi *lex, defuncta 65. §. ult. ff. de usufruct. l. si habitatio 10. §. utrum, ff. de usu & habitat. l. annua 20. §. fin. cum quidam 23. ff. de annuis legat.* dilucidè & verè explicantur, & res ista breviter & distinctè declaratur. p. 167.
- CAP. XLIV.** Usufructus omnium bonorum legatum utrum intelligendum sit de bonis existentibus tempore testamenti, an verò extendatur etiam ad bona post testamentum acquisita ? Ubi *lex, si ita ff. de aur. & arg. leg. l. quoties 34. §. universorum ff. de usufruct.* explicantur. Et testator an & quando præsumatur legasse ea tantum quæ habebat tempore testamenti conditi, vel etiam deinde acquisita, plenè, breviter tamen, & distinctè declaratur. p. 169.
- CAP. XLV.** Usufructus, vel alimenta tantum, an & quando uxori, vel alteri relicta præsumantur, cum filiis aut aliis descendentes hæredibus institutis, testator dixerit : *Et uxorem meam relinquo dominam : vel, dominam, & mansariam, & usufructuariam : vel, usufructuariam simpliciter omnium bonorum : vel, dominam, usufructuariam, administratricem, & gubernatricem omnium bonorum.* Et de consuetudine in Curia vulgari descripta, & per universam Italiam & alias provincias observata : cum infinitis declarationibus, extensionibus, & limitationibus, absoluta atque distincta manu actum proponitur. Communes Doctorum resolutiones legibus hujus Regni applicantur : & nonnulla noviter considerantur per Authorem, quæ huc usque non sic adnotata, nec resoluta fuerant.
- Deinde, utrum eisdem verbis adjectis, sed extraneo hærede instituto, usufructus, vel alimenta tantum relicta censeantur, Et an decisio text. *in authent. præterea, Cod.*

INDEX CAPITUM

- Cod. unde vir & uxor.* existentibus filiis intelligi debeat in proprietate solùm, vel in usufructu simul? Ubi de materia ejus textus plenissimè, remissivè tamen tractatur. p.171.
- CAP. XLVI. Legatum usufructus omnium bonorum, vel alicujus partis eorum, à marito uxori factum, utrùm computari debeat cum debito arrharum, cum dote, donatione propter nuptias, & aliis similibus? Item legatum factum creditori, an & quando præsumatur factum animo compensandi cum ipso debito necessario, vel voluntario.
- Deinde agitur de intellectu text. *in authent. dos data, Cod. de donat. ante nupt.* & an jure illo, jure etiam hujus Regni teneatur maritus donationem propter nuptias constituere? & de opinione Menochij adversus Communem. p.175.
- CAP. XLVII. Legato fundo uni, & ejusdem fundi usufructu alteri, an in ipso usufructu ambo concurrant? Usufructuarius item omnium bonorum an, & quando concurrat in usufructu eorum quæ specialiter sunt aliis legata? Denique utrùm heres institutus simpliciter, vel pleno jure, concurrere debeat cum usufructuario omnium bonorum? Ubi *lex, si alij 19. l. si Titio 10. l. 36. § si fundus, ff. de usufruct. leg. l. & puro 26. § Julianus, ff. familiæ ercisc.* singulariter & verè explicantur: quamplurimi casus distinguuntur; & quæ ad hanc materiam spectant, plenius & distinctè magis quàm hætenus declarantur. p.177.
- CAP. XLVIII. Jus accrescendi, vel non decrescendi, an & quando locum habeat in legato usufructus? ubi de triplici conjunctione, re & verbis simul, re tantum, & verbis tantum, tractatur.
- Lex, mulieri & Titio 73. ff. de condit. & demonstr. l. 1. §. 1. l. penult. ff. de usufruct. accresc.* cum aliis ejusdem tituli: *lex, & Proculo 20. ff. de legat. 2.* verè & dilucidè explicantur: nonnulla noviter adnotantur per Authorem; & diligenti distinctaque manu materia hæc declaratur. p.183.
- CAP. XLIX. Usufructus in fundo sterili, vel absque utilitate aliqua, an possit constitui? Et de opinione Glossæ 1. *in §. constituitur, Instit. de usufruct.*
- Deinde, utrùm rusticorum & urbanorum prædiorum servitutes constitui non possint, quæ utilitatem aliquam non continent?
- Demum servitutes reales qualiter à servitutibus vel obligationibus personalibus distinguantur? Ubi omnium Scribentium in hac materia traditiones recensentur.
- Lex, statua 48. in princ. & in §. 1. l. si infantis 62. ff. usufruct. l. quoties 15. l. et fundo 19. l. ut pomum 7. ff. de servitutib.* cum cæteris eisdem connexis dilucidè & verè explicantur: & nonnulla distinctè magis quàm hætenus adnotata per Authorem traduntur, p.190.
- CAP. L. Operæ & ministeria servorum, an sint personarum, vel rerum servitutes, vel personalis obligatio, sive qualiter ab usufructu servorum differant? Ubi omnia jura, quæ ad propositum faciunt, dilucidè & verè declarantur, & materia hæc distinctè & breviter explicatur. p.193.
- CAP. LI. Vestimentorum an verus & proprius, an quasi vel fictus usufructus sit? Ubi proponitur difficultas *legis 19. §. & si vestimentorum, ff. de usufruct.* Quorundam interpretationes confutantur, & novè ac verè explicatur ille textus. p.196.
- CAP. LII. Usufructus, & quælibet alia personalis, vel realis servitus, utrùm dicatur esse in bonis nostris, vel extra bona? Ubi communis Scribentium sententia concludentibus rationibus confutatur. *Legis 1. ff. de usufruct. leg. vulgatissima* contrarietas proponitur: Quorundam intellectus damnatur; & Bartoli interpretatio contra Recentiores probatur. p.197.
- CAP. LIII. Usufructus rerum quæ in abusu consistunt, quomodo esse possit? Ubi Justiniani verba *in §. constituitur, Instit. de usufr.* dilucidè & verè enucleantur; & quæ ad Senatusconsultum quasi usufructum introducens pertinent, optimè declarantur. p.198.
- CAP. LIV. Alienatione prohibita, utrùm etiam usufructus constitutio prohibita censeatur? Et de generali verbi Alienationis acceptione. Item rerum Ecclesiasticarum, Hospitalium, Confraternitatum, & aliarum Communitatum dominia, aut bona, qua forma & solemnitate alienari debeant; & an illarum usufructus constitui possit? Ubi etiam de *Extravag. Ambitiosa, Pauli II.* & de rerum Ecclesiarum in emphyteusim concessione.
- Deinde propter antiquitatem temporis an & quando solemnitates extrinsecæ, aut omnia solemniter acta præsumi debeant. Demum nonnulla exactè, & dilucidè magis quàm hætenus adnotata ad explicationem *leg. Regia 11. tit. 7. de los terminos publicos, de hessas, montes, y pastos, lib. 7. nov. coll. Reg.* Quatenus res Civitatum sive oppidorum hujus Regni dari, vel alienari prohibentur, nisi facultas Regia præcedat: & an usufructus eorum quæ continentur *ibidem* absque licentia Regia constitui

INDEX CAPITUM.

- stitui possit. p. 200.
- CAP. LV.** Usufructuarius an & qualiter teneatur circa lites expendere? Ubi Antiquorum sententia defenditur, & admissa distinctione communi, qua distinguitur inter usufructuarium ex dispositione legis, & eum qui ex dispositione hominis usufructum obtinet, nonnulli casus constituuntur; & res ista breviter & distinctè explicatur. p. 207.
- CAP. LVI.** Usufructuarius in edificando, vel in reficiendo, quas expensas facere teneatur? Ubi *lex. hactenus 8. ff. de usufruct.* dilucidè explanatur. Item quæ alia onera ipse fructuarius subire debeat; & quæ impensa gratiâ fructuum, vel ad perpetuam rei utilitatem facta dicatur? distinctè & meliùs quàm hactenus declaratum.
- Demum Jacobi Mandelli de Alba distinctio in hac materia *in consil. 363. num. 6.* notabiliter adducta, atque explicata per Authorem. p. 209.
- CAP. LVII.** Usufructuarius, quando impensa magna necessaria est, utrùm teneatur ante omnia impendere & postea repetere à proprietario; an verò à principio antequam impendat, possit compellere propriarium, ut sibi pecuniam erogandam præstet, vel quod ipse pro refectioe rei impendat?
- Deinde si fructuarius velit immodicè impendere, an necesse habeat, ut magnam impensam repetere possit, denunciare domino antequam expendat? Ubi Bartoli, Castrensis, atque aliorum Antiquorum, Recentiorum etiam traditiones in hac materia dilucidè, & meliùs quàm hactenus enucleantur.
- Demum, de omni impensa, atque melioratione ab usufructuario facta, brevis & distincta resolutio traditur. Et vide *suprà capit. 33. ex numer. 7. ad numer. 13. p. 212.*
- CAP. LVIII.** Legatorum solvendorum onus, ad heredem, an ad fructuarium spectet? Item quid de annuis legatis? ubi quæ hucusque scripta sunt ab aliis, congeruntur in unum; atque in hac materia brevis & distincta traditur resolutio. p. 216.
- CAP. LIX.** Usufructuarius omnium bonorum ex testamento, vel ex alia ultima voluntate, an, & quando teneatur solvere æs alienum à testatore relictum? Item an possit ipse credita hereditaria exigere, atque instrumenta & alias scripturas bonorum & jurium defuncti penes se retinere? Ubi quæ hucusque in mille locis scripta sunt, recensentur in unum, atque in proposito accurata traditur & distincta resolutio.
- p. 217.
- CAP. LX.** Heres an & quando detrahere possit Quartam Falcidiam de legato usufructus omnium bonorum? Ubi Borgnini Cavalcani praxis & resolutio in hac materia probatur, & legibus hujus Regni applicatur.
- Deinde cum aliis defenditur Quartæ Falcidiæ & Trebellianicæ detractionem hodie locum habere, tametsi jure Regio testamentum valeat absque hæredis institutione. p. 221.
- CAP. LXI.** Ususfructus an & qualiter finiatur morte, & cum proprietate consolidetur? Reipublicæ, Civitati, Ecclesiæ, aut Fisco relictus, quanto tempore duret? Cùm morietur legatarius, vel ab eodem post mortem suam, cur inutiliter legari dicatur? Item an, & quando censetur testator jus dumtaxat legasse, quod habebat in re.
- Demum, si pro se, & hærede, vel hæredibus suis ususfructus ipse relinquatur, an & quare ultra primum legatarij hæredem non extendatur? Et *ibidem* hæredum mentio quomodo in contractu, testamento, & omni alia dispositione accipienda sit? quamplurimæ leges in proposito declarata; atque elegans & brevis resolutio in hac materia traditur. p. 223.
- CAP. LXII.** Proponitur difficultas *l. 4. ff. de novation.* & communi interpretatione probata, infertur inde ad quæstionem, si testator legavit uxori usufructum sub conditione si castè & vidualiter vixerit, & post ejus mortem Titio: si uxor postea secundas contraxerit nuptias, an statim debeatur Titio ususfructus?
- Item etiam, si uxori legetur ususfructus, si vidua permanserit; & si ad secundas nuptias transierit, idem ususfructus relinquatur Titio; an uxore ante nuptias secundas defuncta Titio debeatur ususfructus? Ubi quæ hucusque scripta sunt ab aliis, recensentur in unum; & communes Doctorum resolutiones magis probantur. p. 226.
- CAP. LXIII.** Proponitur vulgata, sed non rectè explicata difficultas *l. final. Cod. de usufruct.* Quorundam interpretationes damnantur, & vera ratio ejusdem textus redditur,
- Dubitatur deinde utrùm pater commoditatem dumtaxat, an usufructum habere dicatur ex usufructu filio relicto; an etiam fructus ex eodem usufructu perceptos, finito eo restituere teneatur? Et Cyni sententia meliùs quàm hactenus corroborata, ad nonnulla infertur, atque aliorum traditiones in hac materia noviter & verè confutantur. p. 228.
- CAP.**

INDEX CAPITUM.

- CAP. LXIV.** Pater legitimus administrator & usufructuarius bonorum adventitiorum filijfamilias; alius etiam usufructuarius quicumque utrum amittat usufructum per ingressum Religionis, professione sequuta? Ubi quæ hucusque scripta sunt ab aliis recensentur in unum: & nonnulla noviter & melius quàm hæctenus ab Authore adnotantur; ac denique Martini Silimani, Cyni, Saliceti, ac aliorum sententia contra Recentiores defenditur.
- Deinde, vivente patre, an & quando filius prætereundere possit jus aliquod in legitima; vel si legitimam recipiat in vita, & postmodum facultates patris augeantur, utrum supplementi petendi jus obtineat? plenissimè, remissivè tamen declaratum proponitur. p. 234.
- CAP. LXV.** Usufructus competens patri in bonis adventitiis filij, utrum duret filio Religionem profitente? Ubi etiam de proprietate bonorum ejusdem filij.
- Deinde an Monasterium habeatur loco filij, ut substitutos, aut vocatos in conditione si sine liberis, excludat; an etiam excludere debeat Ascendentes à successione descendenti Monachi?
- Denique testamentum ante ingressum Religionis factum, utrum sequuta professione rumpi, aut confirmari debeat? Ubi de intellectu Tridentini *sess. 25. cap. 16.* multisque in proposito necessariis, plenissimè, remissivè tamen tractatur. p. 236.
- CAP. LXVI.** Usufructus an & qualiter capitis diminutione amittatur? Ubi juris antiqui & novioris ratio discutitur; nonnulla noviter adnotantur, & quæ ad hanc materiam spectant, dilucidè & melius quàm hæctenus declarantur.
- Item mors civilis, & naturalis, quando æquiparari debeant? Et materia *leg. 4. Tauri*, plenissimè, remissivè tamen tractatur. p. 238.
- CAP. LXVII.** Usufructus non utendo qualiter amitteretur olim; hodie etiam nova Imperatorum, atque juris Regij Partitarum constitutione, qualiter amittatur? Ubi *lex, corruptionem, Cod. de usufruct. §. finitur. vers. & non utendo, Instit. eod. tit. l. si usufructus 28. ff. quib. mod. usufruct. amitt.* dilucidè & verè explicantur. *Legis 63. Tauri* decisio nonnullis exornatur remissivè: & quæ ad hanc materiam spectant, diffusè, sed distinctè & melius quàm hæctenus enucleata traduntur. p. 241.
- CAP. LXVIII.** Usufructus utrum præscriptione acquiri possit adversus dominum proprietatis, si constituatur ab eo; qui dominus non est? Ubi res ista cum brevitate & veritate explicatur: & nonnulla ab Authore adnotantur, ad quæ Neoterici omnes hucusque scribentes non sic animadvertunt.
- Continuæ etiam, vel quasi continuæ, atque discontinuæ servitutis materia remissivè tractatur, & de præscriptione earum nonnulla dicuntur. p. 246.
- CAP. LXIX.** Usufructus utrum cessione in jure, sive alienatione usufructuarij amittatur, & cum proprietate consolidetur? Ubi quæ hucusque in toto Mundo scripta sunt ab aliis, recensentur in unum: Quamplurimorum traditiones in hac materia noviter & verè confutantur: & res ista, accurata, atque absoluta resolutione explicatur. p. 248.
- CAP. LXX.** Usufructus utrum obligari, pignori, aut hypothecæ dari possit? Item in servitutibus realibus, urbanis & rusticis, an idem, diversumve jus constitutum fuerit? Ubi *lex, ijs qui 11. §. usufructus, & §. jura prædiorum; & lex sed an via 12. ff. de pignorib.* explicantur: Quæ hucusque scripta sunt ab aliis, proferuntur; Et materia hæc dilucidè, & accuratè magis quàm hæctenus enucleatur. pag. 253.
- CAP. LXXI.** Usufructus, ac alia servitus quæcunque, quomodo confundatur; sive qualiter dominij acquisitione amittatur? Ubi nonnulla jura quæ in proposito sunt, optimè & verè enucleantur; & materia hæc breviter, distinctè tamen, & dilucidè declaratur. p. 257.
- CAP. LXXII.** Usufructus an, & qualiter rei mutatione extingatur? Ubi agitur de ratione diversitatis inter servitutes personales, & reales.
- Lex, servitutes 9. §. si sublatum, ff. de servitutib. urban. l. repeti, §. rei mutatione, l. 8. ff. quib. mod. usufr. amitt. l. 41. §. universorum, l. si cui insula 53. ff. de usufruct. l. domo 21. ff. de pignorat. act.* cum aliis similibus singulariter enucleantur; & materia hæc accuratè omninò declaratur.
- Demum agitur, utrum pretium rei, quæ post mortem testatoris fuit reempta vigore pacti tempore venditionis celebratæ initi, ad usufructuarium pertinere debeat? Et Joannis Cephali, & Petri Surdi consilia singularia in proposito noviter expenduntur. p. 259.
- CAP. LXXIII.** Usufructu finito utrum proprietarius stare debeat colono usufructuarij? Item fructuarius ipse an proprietarij locationi stare teneatur? Ubi *lex, si*

INDEX CAPITUM.

- pendentes §. si qua servitus l. arbores §. 1. ff. de usufruct. l. cum antiquitas, Cod. eod. tit. l. si quis domum. §. 1. ff. locati*, dilucidè & verè explanantur : quorundam traditiones in proposito noviter & concludenter confutantur : & materia hæc accuratè, & melius quàm hætenus declaratur. p. 262.
- CAP. LXXIV.** Usufructuarius si velit locare bona in quibus usumfructum obtinet, utrùm propriarius locationem petens & conducere volens, præferendus sit aliis ? Item quid è contra, si propriarius velit proprietatem alienari, an debeat præferri usufructuarius ? Ubi Borgnini Cavalcani, Vincentij Carocij, ac aliorum traditiones in proposito noviter & verè carpuntur.
- In venditione usufructus, aut proprietatis, an & quando ratione communionis, vel sanguinis, retractus locum habeat, breviter & distinctè tractatur, & hujus materiæ accurata & dilucida resolutio traditur. p. 265
- CAP. LXXV.** Usufructu finito, an, & qualiter nudæ proprietatis dominus incipiat plenam in re habere potestatem ? Ubi explicatur text. in §. finitur, ad fin. Institut. de usufruct. Proprietatem distingui per plenam, & nudam, probatur. Dominium utrum sit idem quod proprietas ? & unicum tantum, vel duplex, directum & utile ? accuratè & distinctè tractatur. Ac demum aliorum sententiis congestis in unum, & confutatis, res ista meliùs quàm hætenus declaratur. p. 269.
- CAP. LXXVI.** Usufructus consolidatus cum proprietate, utrùm ex causâ onerosâ, an ex causâ lucrativâ obvenire dicatur, si originalis titulus proprietatis fuit onerosus ? Ubi Cumani interpretatione improbatâ, quorundam jurium vera ratio redditur. Demum inquiritur, an usufructus nudæ proprietati mariti constante matrimonio consolidatus cum uxore debeat inter alia lucra communicari. p. 274.
- CAP. LXXVII.** Usufructuarius an & quando fructus pendentes, aut casualiter cadentes, vel ab alio perceptos, suis hæredibus relinquat ? Item, quid de pensione debita ex fundis, sive prædiis locatis, aut ea quæ pro domo, vel apotheca locata debetur. Quid item de marito & uxore, quoad divisionem fructuum illius anni, in quo dirimitur matrimonium ? Denique & in Capellis, fructus pendentes qualiter dividantur ? Ubi quamplurima jura singulariter in proposito enucleantur, nonnulli casus distinguuntur ; & materia hæc accuratè & dilucidè magis quàm hæ-
- tenus declaratur. p. 276.
- CAP. LXXVIII.** Usufructuario omnium bonorum, vel alicujus partis, defuncto, utrùm hæres ejus prætereundere possit partem in censu ad Bullam Pij V. constituto; cujus solutionis dies nondum venit ? Ubi Lancelloti Gall. *consilium 90. per tot.* in terminis adducitur; & ejusdem resolutiones probantur. p. 280.
- CAP. LXXIX.** Beneficiarius, vel is, cui debetur pensio ex redditibus Ecclesiasticis, si pendentes fructibus decedat, qualiter fructuum divisio fieri debeat; sive in prædictis utrùm inducenda sit distinctio *l. defuncta 65. ff. de usuf.* Ubi quæ huc usque scripta sunt ab aliis, breviter recensentur, nonnulla noviter & verè adnotata per Authorem in medium proferuntur, & prædictorum vera resolutio traditur. p. 281.
- CAP. LXXX.** Fructus bonorum Majoratus pendentes, utrùm sequenti successori à die delatæ successionis præstandi sint; sicut proprietario, mortuo usufructuario, præstantur; an inter illum & hæredes ultimi possessoris pro rata dividi debeant ? Ubi contrariæ sententiæ adducuntur, & Didaci de Covarr. Ludovici Molinæ, ac aliorum sententiæ noviter defensæ; noviter etiam atque eleganter his responderetur, quæ novissimè omnium Petrus de Barbosa, & Martinus Monter-à-Cueva adnotarunt in contrarium. p. 283.
- CAP. ULT.** Continet 260. assertiones, quarum quælibet ancipitis & gravis alicujus quæstionis resolutionem complectitur. Has olim Author Salmanticæ, tenera ætate, tertio & quinto studiorum anno publicè disputandas proponens, summa omnium admiratione & approbatione defendit : longa postmodum meditatione ad examen revocavit ; & cum omnes ferè Authores in proposito hætenus scribes ad præsens perlegisset, ex ipsis facile posset quamplures libros scribere, sciens tamen consultoque prætermisit ; quippe qui velit quamplurima ab ipso luculentius forsan quàm adhuc elaborata prætereundere, dum quæ alij tradiderunt, effugiat. sicut illi erit in hac parte, si ex involutis & contrariis juris ambagibus, veriores sententiæ maturius nunc perpensas in medium proferat ; & alibi disputanda reservet, quæ vel ab aliis scripta non sunt, vel diffusè & indistinctè traduntur. Et vide ad finem, ubi ponitur Tabula materiarum quæ in hisce assertionibus explicantur, & quarum veriores resolutiones traduntur. pagina 286.